

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

311079

Vol. 11

నంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 3-వ తేది శుక్ర వారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, ఆశ్విజమాస శుద్ధ పంచమి గి.

No. 156

నందిక ౧౫౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అప్పు గొప్పచారిత్రే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. సంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద

శిలనెప్పుల మాన్పును, బాయపుబొట్ల బాపును,
సర్పపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును పాపుల దాపుమాపును.
చగ్గను తగ్గించును దురదనుతోలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును దుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి యహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో నహా నీసా 1-3 రు 0-10-0; డాన్ 1-3 రు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యం
గారి జ్ఞాపకాలయమును గురించి
మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రధానమం
త్రియగు ది॥ ఆనరబుల్ పానుగల్లు
రాజాగారి ఆభిప్రాయము:-

నేను పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యం గారి జ్ఞాపకాలయమును సందర్శించితి నని చెప్పట కెంతయు సంతసించుచున్నాడను.
అతిమూలము, దుర్బలత్వముమున్నగువ్యాధులకు పండితస్వామిగారు చేసిన చికిత్సలు చాల గుణము లిచ్చునట్లు వాకబువలన నాకు తెలిసినది.
నేను చాలమంది రోగులను చూచితిని. వారందరు పండితుని చికిత్సవలన తమవ్యాధులనుండి విముక్తులమైతిమని ఒప్పుకొనిరి.
నేను మరికొంతమంది రోగులను విచారించగా స్వామిగారు చికిత్సచేసిన మిమ్మట మరల మూత్రమును పరిశీలించగా వానియందు తీవ్రపదార్థముల జాడలేమియు కనబడలేదని చెప్పిరి.
ఇటుల స్వామిగారిచే పూర్తిగా కుదర్చబడిన వారిని వైద్యశాస్త్ర పండితులు (సైంటిఫిక్ మెన్) బాగుగ పరీక్షింపవలె నని కోరెదను.
పండితస్వామిగారికి యెప్పుడును జయము కలుగుగాక యని కోరుచున్నాడను.
పి. రామారావుగారు
హైదరాబాద్, పూనమల్లిరోడ్డు
కీల్ పాకు, మద్రాసు

వెలింగుటన్ సినిమా
మాంట్లు రోడ్డు
శని ఆదివారములందు నుద్దాహ్నము 8-15 గం॥ కూక గలదు.
బహుమతి యివ్వబడు ఆట శని, ఆదివారములందు మాత్రమే
విలువగలబహుమాన మివ్వబడును.
యూనివర్సల్స్ మైటియస్టు సీరియల్
ది స్టీల్ ట్రైయల్
ప్రపంచమునందు నుద్దాహ్నము నట్టి విల్లి యండన్ కిన్,
ఎక్స్ జాన్ సన్ తో నహా
మద్రాసునందు యిదివరకున్నదను ప్రవర్తింపబడనట్టి
మిక్కిలి పెద్దదియైనట్టి భయంకరమైనకథ. గర్జించుట, చీల్చుట,
ఘోరశబ్దములు మొదలగునవి మొదలునలె బకటివెంబడి ఒకటి
చూపబడును. దీనిని తప్పక చూచితిరవలెను.

ఇంపీరియల్ సినిమా
హైరోడ్డు, తిరువళ్ళికేణి
27-9-24 శనివారమునుండి 3 10 24 తేది శుక్రవారమువరకు
కాయంత్రము 8-15 (పరిధినిము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారమున నుద్దాహ్నము 8-15 కూక గలదు.
వృద్ధి రాజు అత్యద్భుతమైన హిందూ చరిత్రా
త్మక కథ తప్పక చూచితిరవలెను.
నుఖభోగిమాత్రలు
20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి వెలరు. 1-0-0
బలమునకు భావుత్వకి యూనానివైద్యు దీనిన విశేష
ముగ వాడుదురు. మొదటిరకము పంపగలము.
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

లేబరు ప్రభుత్వము

నిష్పలములగు వాగ్దానములు

మాలానా మహమ్మదాల్లిగారి విమర్శ

(నిన్నటి తరువాయి)

లేబరు ప్రభుత్వ పరిపాలనను విమర్శించుచు మాలానా మహమ్మదాల్లిగారు ఢిల్లీలో నాతనప్రతిక (హిందూస్థాన్ టైమ్స్) నందు వ్రాసిన వ్యాసమునందు మొదటి భాగము 2 వ తేది ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటించబడెను. కేషించిన భాగము దిగువరీతిని గలదు.

ఆలివియరుగారు

కర్నూలు వెడ్జివుడుగారు కాచికొనియుండిరని తలప బడిన ఉద్యోగములను యెవరినో బడినవో ఆయనగూర్చి తెలిసికొందము. లేబరుపక్షము ప్రభుత్వమునకు వచ్చిన కొన్ని వారములకు ఇండియామంత్రి యగు ఆలివియరుగారు ప్రభుత్వ సభలో ప్రకటనగావించుచుండిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు బాతీయవాదుల సహాయంతో అంకితుల మందే తమ కోర్కెలను హైందవ శాసనసభలో సవరణతీర్మానము రూపమున దలియబరచి, అత్యధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదించజేసి ప్రభుత్వము వారిని ఓడించిరి. ఇండియా మంత్రి ప్రకటన గావించునని ఆ త్యాతురముగా వేచియుండిరి. కాని ఆలివియరుగారు చెడిపోవుటచే ఆలస్యమయ్యెను. ఇది అవశ్యమే. పార్లమెంటు అధికారముక్రింద నుండు ఇండియా విషయములలో లేబరు పక్షము మంత్రిగూడ నోరు లేకపోయెనని దెలియుచున్నది. చివరకు ఆలివియరు ప్రభుత్వ ఇండియా భూతభవిష్యత్ వర్తమాన కాలములగూర్చి తన యభిప్రాయములను వెల్లబెట్టినది, తన ప్రకటనలను మోహపరవశుల జేయుటకు ఇండియావిషయములంత రమ్యతములుగావని నేను అతనిప్రకటనగూర్చి నాయభిప్రాయమును నడిటి ఉపన్యాసమునందు చెలుపవలసివచ్చెను. ఈ మంత్రిగారు ఈమాత్రము చెలుపుటకు అవ్వశ్యమిదియు గొంతు సవరించుకొన అవసరములేకుండెను. స్థిరముగా గొంతునొప్పిగల నేనైనను యింక నెక్కువప్రావృతముగా నుడివియుండును. ఇండియామంత్రిసదసికి సర్ ఆలివియరుగారు రాకమునపు ఆయనతోగలసిమాట్లాడిన భారతీయుడను నేనొక్కడనే. పదేడ క్రిందట హెచ్. జి. వెల్సుగారింట్లో విందుసమయమున నేను ఆలివియరుగారిని గలిసినపుడు గ్రహించినదానినిబట్టి, చివరకు వెడ్జివుడుగారికి జరులుగా యాతని నియమించుటకు ప్రధాని దలచుటలో ఆశ్చర్యములేదని భావించితిని. ఆయన ఫిబ్రవరి మాసమున గావించినప్రకటన అతిజాగ్రత్తగా జరివియుంటిని. మరియొకసారి చదువగా, ఆశపన్యాసము ఇండియా దేశమునకు లేబరుపక్షమునకు పడనివారు గావించిన మెప్పులన్నిటికి తగియున్నదనియు, అంతకన్న యెక్కువగా వారిచిత్రుల విమర్శకు తగియున్నదనియు నిశ్చయించుకొంటిని. మార్చింగు పోస్టుపత్రిక విమర్శించుచు "ఆలివియరుగారు ఒప్పుగించవలసినంత ఒప్పుగించిరి గావున యింక నైన ఇండియాలో బ్రిటిషువారి స్థితిని కాపాడుటకు ప్రయత్నింపవచ్చును" అని నుడువుట బాగుగనేయున్నది. ఇది నిజమును నూచించుచున్నది. మార్చింగు పోస్టుపత్రిక ఆపహాస్యనూచనకన్న యెక్కువగా యితర పత్రికలు విమర్శించినవి. "ఆలివియరు ప్రభుత్వ, ఇండియా దేశవాంఛలపట్ల సానుభూతిజాతుల రాజకీయవేత్తల ప్రపంచజ్ఞానమును తెలియజేయునని నిర్ధారణ జేసెను." అని టైమ్స్ పత్రిక వ్రాసినది. నా పూర్వస్థితి హితుడగు మెప్రెస్టను ప్రభుత్వ యిట్లు ప్రభుత్వ ల సభలో నుడివెను. "ఇండియాను విడిచిపెట్టవలెనను నభిప్రాయము నకు ఆలివియరుప్రభుత్వ అనుకూలదని నేదలించియుంటిని. అట్లుగాదని తెలియజేసెను." స్కాట్లాండు దేశీయునివద్దనుండి యిట్టి మెప్పునమృత స్వామి. కాని దీనివలనయేమి దెలియుచున్నదగా, ఇండియా బ్రిటిషురాజ్యములో నుండవలెనను హక్కును లేబరు పక్షమువారు నిరాకరించుటలేదు. ఇండియా దేశీయుల ఆనుమతిపైనే బ్రిటిషువాదిచులన్నారను మాటను గూడ వారంగీకరింపరు. ఆలివియరుగారు ఉపన్యాసమునకు ఇంగ్లాండులోని వ్యాఖ్యానముబట్టియే, ఇంగ్లాండులో మనుష్యులు మారినను పనోభావములు మారలేదని స్పష్టమగుచున్నది. లేబరు ప్రభుత్వమునకును యితర ప్రభుత్వములకును వ్యత్యాసములేదు. వారుగూడ పరిస్థితులెట్లు త్రిప్పిన అట్లు దిగుబట్టవేచియుండిరి. ఒక లేబరుమిత్రుడు దెలిపినట్లుగా లేబరుపక్ష

మువారు తమ స్వయంనిర్ణయమాత్రము ననుసరింపక, ఇండియాను తమ స్వంతాత్మగా భావించువారి చర్యనుబట్టి ప్రవర్తించుచుండురు.

వెడ్జివునిర్వచనము సత్యమును ప్రకటించినది. "ఇన్నాళ్లనుండి మనము అనుభవించుచున్న నిరంకుశాధికారమును పూర్తిగా విడిచి పెట్టెనున్నామను నమ్మకమును భారతీయులకు కలిగించవలెను." లేబరు మంత్రి యీపనికి తానుబూనుకొని యుండినన్నచో, ఆయన మంచి అవకాశము వచ్చినపుడు వలకు కొని నిష్కూలదైయ్యెనని నేను జెప్పగలను. ఆయనయు అతని పక్షమువారును ఏమిచేయగలిగిరో చూతము.

లేబరుపక్షమేమి యొనర్చెను

భారతీయుల మనస్సుల బాధించు చుండిన విషయములన్నిటిని ఆలివియరుగారు వేరొకసారి వర్ణించిరి: (1) ఆమృత సరు, (2) లాయడు బార్నిగారి ఉక్కు-చట్టము ఉపన్యాసము, (3) ఉపన్యాసము పునరుద్ధారణము, (4) కెన్యావిషయము. భారత మాతప్రక్కలోనన్న యీనాల్గుముండ్లను తీసివేయుటకు లేబరుపక్ష మేమి చేయగలిగెను? జెయిట్ విషయము అమృతసరు విషయమునకు తమ్ముని వంటిది. అది లేబరుమంత్రి యొకడు వైటుహోలనుండి ఇండియాలోని బ్రిటిషుపరిపాలనశాఖను నడపుచున్నపుడే జరిగినది. మొన్నజరిగిన ఓడ్యయరు నాయరు కేసు విచారణ డ్యయరు గా వంచిన హత్యలను జ్ఞప్తికి దెచ్చినది. ఒక బ్రిటిషు న్యాయాధిపతి మనకు లాఆర్డరులనుబోధించినవారిని నిర్లక్ష్యముజేసెను.

లేబరుపక్షమువారికి పార్లమెంటులో తగినసంఖ్య లేకుండుటచే వారొనర్చినవాగ్దానములన్నిటిని అమలుజరుప లేకున్నారనవచ్చును. ఈవిషయమున యింకముందు చెలుపవలసియున్నది. కాని ముందుగా నొకవిషయమున్నది. న్యాయమార్గాదు లేబరుప్రభుత్వమునకొసగిన అవకాశము నేమి జేసిరి? హత్యగావించినవారిని పాగడుట భావ్యముగాదని నిరసించి లేబరుప్రభుత్వమువారు తమ నైతికాధికృతను వెల్లబెచ్చవలసియుండెను. తాముగావించిన సంస్కరణలను అమలుజరుపజాలక పూర్వపుపద్ధతులనే అనుసరింపనునవారిని కొంతవరకు మన్నించుట కంగీకరింతును. కాని వారు న్యాయమునే జరుపలేకపోయినచో మానె, అన్యాయమును ఖండించుటయైన జేయవలదా? లేబరును మెచ్చుకొను మిత్రుడొకడు చెప్పినట్లు, "పెసిడింటు విల్సనుగారు గావించిన ప్రకటనల పిదపను, (ప్రకటనలు ప్రకటనలుగనేయున్నవి) లాయడుబార్నిగారి కృత్రిమనటలయనంతరము ప్రజలు చర్యలకై యెదురుమాచుచుండురు." మరియొకడుచెప్పెట్లు "మాటలుమాత్రముచాలవు. మన (లేబరు) కాలమునాడయిన నిరంకుశత్వమునశించినదని చర్యలవలన రుజువుజేయవలసియుండును." కాని మాటలచేతగూడ, అన్యాయము నందు మన్ని నిద్రముప్పిగానుండు యీప్రపంచమును మేల్కొల్పవచ్చును. రామేష్వరగూడనాల్లగారికి పార్లమెంటులో తగినసంఖ్య లేక తనఉత్సాహము నణచుకొని ఇండియాకు న్యాయము ప్రసాదించజాలకుండినచో, న్యాయాధిలావయుండినచో ధైర్యముగల తనమాటలవల్లనే బ్రిటిషువారి అంతరాత్మలను హెచ్చరించవలెను. తాను కార్యరూపమున యేమియు జేయజాలకున్నను తనకు ఉద్దేశముగలట్లు ఇండియా ప్రజలకు తనపలుకులవలన రుజువుజేయవలెను. ఆయన ప్రస్తుత మొనర్చగలిగినది అల్పము న్యాయవాదికర్త మైనది.

ఏమాత్రము ధర్మబుద్ధిని వెల్లబెచ్చు లాంఛనబిగిగిరూచనను ఆయన త్రోసివేసెను. ఆతని సహాధ్యోగియగు ఆలివియరుగారు తనకుపూర్వముండిన మంత్రిగారి నిస్వార మగుప్రకటననే తానుగూడ బలపరచెను. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు యధాగతిని ఆతని అనుసరించిరి. ఇచ్చట లాఆర్డరులు కాపాడవచ్చువారు జీవితమును త్యాగప్రాయముగా జూచునట్లు యితర దేశీయులందెవరును జూడరు. ఆలివియరుగారు, తన ప్రకటనయు ప్రధానాగారి కామన్సు సభలోని చర్యయు, ఇండియాలో అమృతసరు జయిట్ విషయములవంటివి తిరిగి సంభవించకుండు నాటంక బెట్టగలవని భావించుచో, ప్రపంచమంతకు ఆతడొక్కడే అట్లు తలంపవలసియుండును. ఇండియాలో సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగులు ను మిలిటరీ వారును నిరపయాములగు నిట్టి బొల్లికబురులకు లక్ష్యముజేయరు.

వి. సి. ఎన్. వారి దురాశ

మన ప్రక్కలోనన్న మొదటి ముల్లునుగూర్చి యంతవరకు చాలదు. ఆలివియరు ప్రభుత్వ వర్ణించినవానిలో రెండవది 'ఉక్కు-చట్టము' అది బిట్టముగానే యున్నది. సివిలు సర్వీసువారు లీకమిషను నివేదిక ద్వారా తమ పదవుల ద్వారా

పరచుకొనిరి. బలమధికము జేసికొనిరి. ప్రపంచమంతటిలో అధికవ్యయముగల యీ ఉద్యోగుల దురాశను తగ్గించుటకుగాని, భారతీయుల నియమించుటకుగాని ఆలివియరుగారు చేమియు చేయజాలరు.

లేబరుపక్ష నాయకుడగు బెనుమ్మరుగారికి ఇండియను సివిలు ఉద్యోగులగూర్చి బాగుగ దెలియును. 1919 సం॥ స॥ సంస్కరణముల చట్టము చర్చను వచ్చినపుడు టోరీ పక్షమువారి సవరణగూర్చి యిట్లు చెలిపెను. స్వలాభమునకై ఇండియను సివిలుసర్వీసు అధికారమును స్థిరమొనర్చుటకు కుద్రేకింపబడిన సవరణను త్రోసి వేయుట చే మేము చాల భాగ్యము కలిగించితిమి." కర్నూలు వెడ్జివుడుగారు 1920 సం॥ యిట్లునిరి. "ఇప్పుడు ఇండియాస్థితిపరిపూరియినది. ఈలోభులలో నొకడగు మాంటేగుగారిని ఒకచట్టమేర్పరుచునని నియమించితిమి. ఆతని చట్టమును ఇండియాలోని మనవారు సరిగ అమలుజరుపుదురు. అన్నియు నిబంధనల ననుసరించియుండును. వాటిని మనమే తయారుజేయుదుము. దేశీయులకు స్వాతంత్ర్యమునమాట అసంభవము." ఆలివియరు ప్రభుత్వగారి స్థానమునకు రానుండినే లేబరుపార్టీ ప్రధానిజేప్పినది. అట్లయ్యెను ఆలివియరు ప్రభుత్వగారు తాను "ఇండియాలోనున్న బ్రిటిషుద్యోగులు, వర్తకులు మున్నగువాందరు ఇండియాను ప్రస్తుతస్థితికివచ్చుటకు వారే కారకులగుటచే, అచ్చటనుండుటకు హక్కుగలిగి యున్నారను విషయమును మరచిబోయినట్లు" భావించరాదని ఆదర్శజాతుచున్నాడు. "వారుకష్టపడి పనిచేయుచుండినచో నేను ఇంప్రెయియాలో స్వాతంత్ర్యవాంఛయే యుండకుండును. మాంటేగు సంస్కరణములవిషయమున భారతీయోద్యోగులు చాల తోడ్పడుచున్నారు" అని ఆయన నుడివెను. వెడ్జివుడుగారు ఇండియా కార్యాలయమునందుండినచో పరిస్థితులు వేరుగా నుండియుండును.

పునరుద్ధారణ వ్యాధి

పునరుద్ధారణాధికారము మూడవముల్లు. ఇదియొక ప్రత్యేకవ్యాధిగా నున్నది. ఇండియాదేశము కలరా ప్లేగు, ఇను ప్లుమోజాజ్వరముల కెట్లు అలవాటుపడినదో దీనికిగూడ నట్లే అలవాటు పడగలదు.

సి. పి. ట్రావిల్జానుగారు కామన్సు సభలో రీడింగు ప్రభుత్వగారి చర్యను ఖండించుచు, రేంజేండ్లక్రితము సర్ మాలాము హెయిల్ గారు ప్రభుత్వ హైందవసభలో "మేము వ్యయముచేసినచో మీ యాజ్ఞాననుసరించి జేయుదుము, పన్నులు విధించినచో మీసమ్మతిపై జేయుము" అని జెప్పెనని సభవారికి తెలియజేసెను.

లేబరుపక్షము నిష్పల వాగ్దానములు

ఎసంబ్లీలో అధిక సంఖ్యాకులగు భారతీయుల సమ్మతికి వ్యతిరేకముగా రీడింగు ప్రభుత్వ తన అధికారము చలాయించెనని ట్రావిల్జానుగారునుడివిరి. పునరుద్ధారణాధికారము ప్రభుత్వమువారికి పరిపాలియినది. శాసనసభవారు ప్రభుత్వ విధానము నంగీకరించక పోనపుయిడెట్లు ప్రభుత్వమువారు వారిని నిర్లక్ష్యముజేసి పునరుద్ధారణ గావించినచో అది పార్లమెంటువిధానరూపమున యుండు ఏకచ్ఛత్రాధిపత్య మనిసింపుకొనును. హైందవశాసనసభ కేవలము చర్యలు జరిపి సలహాలనిచ్చు సభగా నుండి యెట్టి అధికారము లేకయుండును. హైందవ శాసనసభ వారును, రాష్ట్రసభలలో రెండును అధికారము లేని యాస్థితియందుండ నిరాకరించినవి. కాని ఆలివియరుగారు "స్వరాజ్యపక్షమువారు ఎన్నికల కార్యక్రమ ప్రకటనయందు వెల్లబెట్టిన అసహన భావమునుగూర్చి అన్యాయముగ పాపవాటు అభిప్రాయము గలిగియుంటిరని" నుడివిరి. అయినను శాసనసభ్యుల చర్చలను గూర్చియు వారి యుద్దేశములగూర్చి అనేకవిధముల తమకు దెలియవచ్చినను భారతీయ ప్రతినిధుల సహజేశము గావించుటకు ఆలివియరుగారంగీకరింపలేదు. 1929 సం॥లోగా స్టాట్యూటరీక విషయ నియమించుకుండుట కుద్రేకించినట్లు లేబరుపక్షమువారింకను ప్రకటించలేదనుట నిశ్చయమే. వారట్లానర్చినచో సంస్కరణ చట్టమునకు బెనుమ్మరుగారు (పతి పాదించిన సవరణ (రేంజేండ్ల పరిమితి తొలగించు మననది) యందలి వాగ్దానము నకును నెరవేర్చుకొనజాలనివా యుండురు. లేబరుపక్షమువారు వాగ్దానమును భంగ మొనర్చలేదుగాని అంత కనిష్టముగ పనిచేసేరిరి. ఫాపియను పద్ధతుల ననుసరించి, మొదట ఉద్యోగులతోగూడ విచారణ సంఘమును, పిదప ఉద్యోగేతరులు ఉద్యోగులు కలసియున్న వేరొక సంఘమును నియమించుట చేతను సంస్కరణమును అలస్య మొనర్చిరి. ఈ లోభుగా

బెంగాలులో వరే కార్యనిర్వాహకులు ప్రస్తుతముగల పరిపాలన నిబంధనల దుర్వినియోగము చేసినను వ్యాయముగా తీర్మానించు ప్రత్యేక నిబంధనలు గావింపబడుచున్నవి. వానిని గూర్చి కాసనభూలో ప్రశ్నింపగా ప్రభుత్వసభ్యుడు ప్రత్యుత్తర మియ్యబడుచుండెను. 1919 సం॥ బెనున్యుగారు యిట్టి నిబంధనలు కార్యనిర్వాహకుల యిష్టానుసారము జరుపవలసినవి గావని చెప్పియుండిరి. కీనిగూర్చి చర్చయెక్కువగా జరగ గలదని ఆయన చెప్పెను. కాని యిట్టిచర్చలవలన ప్రయోజనము లేకుండుననియు యికముందుండదనియు చలంపవలసినవైనను.

ప్రభుత్వద్వోగములు

న్యూలుపైసలువారిని చేర్చుకొనుట

ప్రభుత్వప్రకటన

పబ్లిక్ ప్రకటనయందు 1 వ నిబంధన ప్రకారము ప్రత్యేక కింపబడిన ఉద్యోగములకు తప్ప తక్కిన ప్రభుత్వ ఉన్నత ఉద్యోగములన్నింటికి న్యూలుపైసలు సర్టిఫికేటుగలిగి కాలేజీ విద్య కర్షణని ప్రకటించబడువారిని తప్ప తక్కువతరగతివారిని చేర్చుకొనగూడదని బోర్డువారు 1928 ఆగస్టు 11 లేదీన గావించిన ఉత్తరవును ప్రభుత్వమువారు ఆమోదించుచున్నారు. ఈ ఉత్తరవు యిదివరకు కొన్ని నెలలక్రిందటనుండి అమలు జరుపు నట్లు పాటించినచో చాల యిబ్బందులు గలుగునని ప్రభుత్వము వారు చలించుచున్నారు. ప్రైవేట్ తరపు గావించబడకముందు అప్పటి నిబంధనల ప్రకారము కొందరిని ఉద్యోగములలో నియమించుటజరిగెను. ఇప్పుడు ఉద్యోగ నియామక నిబంధనలు మారినవనుకారణముచే వారి ఉద్యోగములను భియపరచుకుంటు భావ్యముగాదు. కావున, పైన పేర్కొనబడిన బోర్డు ఉత్తర వు లేదీసరికి ఏదానిపైగా ఉద్యోగము చేయుచుండిన వారికి వారిపనిసంతృప్తికరముగనుండినచో యీ నిబంధనవారిపట్ల అను వర్తింపకుండునట్లు ఏర్పాటుచేసిరి. మరియు, నిమ్నజాతులవారి గూర్చి కల్పరూపు విశాలభావముతో జూడవలెనని చలించుచు న్నారు. ఈరీతిగా యేర్పాటులుజేయుమని బోర్డువారిని ప్రభు త్వమువారు గోరుచున్నారు.

ది మద్రాసు అందు నదరన్ ను రాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు

సరకులను ప్యాకు చేయుట

కొన్ని సరకులను కొన్ని నిబంధనల ననుసరించి ప్యాకింగు చేయవలసినట్లు 1924 సం॥రం ఆక్టోబరునెల మొదటి తారీఖు నుండి ఏర్పాటు చేయబడినదని యందుమూలముగా మద్రాసు అందు సదరన్ మరాటా రైల్వేమీదుగా సరకులను పంపునట్టి నర్తకులకును, ఇతరులకును తెలియజేయబడినది. రైల్వే ఉద్యోగులు ప్యాకింగు సదు నిబంధనల ననుసరించి చేయబడినచోగాని కన్వైనెన్స్ మెట్లను అంగీకరించుకూడదని స్పష్టముగాను, నిష్కర్షగాను ఈ తరువు జారీచేయబడినది. సరకులను రవానా చేయువారు సదు నిబంధనల ననుసరించి ప్యాకుచేయుటకు అంగీకరించక పోయినచో ఏరిక్సు నోటును (ఏ.ఎస్.ఎఫ్.ఆర్.ఎస్.ఎస్.) వ్రాసియిచ్చిన అంగీకరించుచును.

గాన సరకులను రవానా చేయువారు వారి స్వలాభము నిమిత్తమై ప్యాకింగు యే క్రొత్త నిబంధనల ననుసరించి చేయ బడవలెనో ప్రేమనుమాన్యులను అడిగి లేక వారికి వ్రాసి తెలిసి కొనుట ఉత్తమును.

పార్కుచాను } ఎఫ్. బి. వాదన్
మదరాసు } జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు.

జ్వరహరి

సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0

జ్వరహరి అయిదురూపాయల నేలంపిన పట్టు విడుపు జ్వరహరి చా తురాజ్వరహరి మొదలగు సమస్త జ్వరహరి మోహన అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

పండిత డి॥ గోపాలాచార్యులవారు

నాలవసాంవత్సరకవభ

మద్రాసు ఆయుర్వేదకళాశాల

కీ. శే. వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి నాలవసాంవత్సరక సమావేశము గతమాసము 22 వ లేదీన ఆ యుర్వేద కళాశాల (22 చంద్రభానవీధి) యందు జరిగినది. కళాశాలయొక్క పురాతన నవీన విద్యార్థులు బహు సంఖ్యాకులు సభకు విచ్చేసిరి.

మద్రాసు యునాని టిబ్బికళాశాల ప్రధానాచార్యుల గుమాస్త్రి పీర్ బదనసాహెబు బహద్దూర్ గారు అధ్యక్షత వహించిరి.

భవ్యంతరి ప్రార్థన దేశీయగీతములతో కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడినది.

క్రియతులు కె. వెంకటాచలశాస్త్రియార్, పండిత, దొరస్వామి అయ్యంగారు, ఆయుర్వేదాచార్య యమ్. మహా దేవమీనన్, డాక్టరు డి. యస్. అవధాని, ఆయుర్వేద భూ మణి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రియార్, వైద్యభూపతి కె. క్రీష్ణారావు ఆదిగాగల ప్రభుత్వ పండితులవారి జీవితముందలి ఘన కార్యముల నుగ్రహించుచు, విద్యార్థులెల్లరను వారి జీవితాదర్శము ననుసరించగోరిరి.

పండిత దొరస్వామి అయ్యంగారు మొదలగు కొందరు పర్యాసకులు ఆయుర్వేదాభ్యాసమునకు వలయు సంస్కృత భాషాధ్యయనమునకై తగు శ్రద్ధ చూపబడుట లేదనియు, ప్రభుత్వము వారు ఆయుర్వేద కళాశాల స్థాపించునప్పటికి పరిస్థితులు మరియు క్షీణదశకు వచ్చిననియు, ఆయుర్వేదమును నిజముగ అభ్యసించి నిచ్చించిన సంస్కృతభాషాభ్యాసము అత్యవసరమని నొక్కినక్కాజించిరి.

క్రి॥ వెంకటాచలశాస్త్రియారు ముచ్చటించుచు కీ॥ కె॥ పండితులవారి జ్ఞాపకచిహ్నముగ నొకభవనమును నిర్మించి, అందు ఆయుర్వేదభివృద్ధియు సమావేశ మగునట్లు నూచించిరి.

మదరాసు ఆయుర్వేదకళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు డాక్టరు. ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు సభకువిచ్చేసిన ప్రముఖుల కందరికి తమకృతజ్ఞతను వెల్లెబ్బి ఇట్లుపన్నయించిరి. పండితులవారి జీవితముపై ముచ్చటించినవారెల్లరు పండితులవారిజీవిత ముందలి రెండు ముఖ్యాంశములను విడిచిపెట్టియుండిరి. జీవితము 1. తామభ్యసించునభిలాష 2. తామభ్యసించిన రమయములను పరులకు బోధించుకోరిక. పండితులవారు తమకృతేయనివిషయములను బహిరంగముగ బహుకొనుచు క్షీణదశ నిజార్థమెచ్చటనుండి లభించినను అంగీకరింప సంసిద్ధులైయుండిరి. వారికి ఆయుర్వేదముందు ఎట్టిప్రేమగలదో, సిద్ధ, యోగసీ, ఆలోచన పద్ధతులయందును అట్టిసమైన ప్రేమయుండేది. అన్నివిధానములను జ్ఞానసముదాయంబులని నమ్మి గౌరవించుచుండేవారు. తమకృతావయందలి వ్రాతపుస్తకములు, ముద్రితపుస్తకములను పెక్కింటిని గ్రంథాలయముగాను సమకూర్చియుండుట ఆభాషయందలి జ్ఞానమును సేర్పొనుట వారుగల అభిలాషను వెల్లడిచేయుచున్నది. జ్ఞానసంపాదనాభిలాషను ప్రథమమునుండియు వారు పరిశ్రమజేసియుండి వృత్తినిందువరకును ఆకోరికను వీడకుండిరి. వారు చరిత్రాపుటకు ఒక సంవత్సరము ముందుగనే తాము గతించెమని తెలిసికొని తమవిద్యార్థులకు (అప్పుడున్నట్టి మాలోకొందరకు ఆపలుకుత మావీనలయందు ప్రతిభ్యనించుచున్నవి) తాము రాబోవు సంవత్సరమును జీవింపుట సంభవింపదుగాన అవక్షణము తాము గావించు బోధనలను పదిలముగ నేర్చుకొనవలసినదిగా చెప్పుచునచ్చిరి.

సంస్కృతభాష నిరసనమును గూర్చి ఈకళాశాలలో సంబంధము గలవాడును, సంస్కృతకాఖ్యయందలి విద్యార్థులును కళాశాలయందు చేర్చుకొనుట యందును, విద్యార్థివేతనముల నొసంగుటయందును సంస్కృతమున కట్టి ప్రాముఖ్యత ఇవ్వబడుచున్నదో ఎరిగి యుండును. ఇతరులకున్న ప్రతిబిమ్మయనుండును వారికి సౌకర్యము లభింపకుగ నొసంగబడుచున్నవి. సంస్కృత భాషాభిమానులెల్లరు ఆయుర్వేదమును క్రొత్త పరిశోధనా భ్యాసమునకు సంస్కృతము అత్యవశ్యకమైనను దేశమందెల్లెడలను ఆయుర్వేదసూత్రములు విస్తారముగను శీఘ్రముగను వ్యాపించుట గూడ సమావాసశక్త మనియె గుర్తింపగోరెదను. అచార్య పదవులకు పరిశ్రమ చేయువారు (అనగా సంస్కృతభాషాఅధికముగ ఆ విశ్వక మైన స పండితులు) ఒకవిధమున విద్యాపద్ధతియు దేశమునందలి మూలములను

వైద్యసహాయమును నెరవేర్చుటకు బహుళసంఖ్యాకులగు వైద్యులకును మరియొకపద్ధతియు నుండవలెను.

మందు స్థాపింపబడు ప్రభుత్వఆయుర్వేదకళాశాలయందు నాకుగల అవిశ్వాసమును భావికాలమును కీ॥ కె॥ పండితుల వారియొక్క పరిశ్రమఫలితములు నిరూపించబడుననుమి యొక్క భీతిని నేను గమనించితిని. ఐననుపండితులవారి విద్యా ర్థులు, వారికి ప్రేమ స్పృదులైన వారవగు వెంకటేశ్వర ఆ పరిస్థితులు సంభవించకుండ జూచుట నాచింతయై యున్నది.

ప్రభుత్వపాఠశాలను నక్షత్రముగ నడుపుట మనమాప్రగతిమైయున్నది. ఆయుర్వేదకళాప్రతీనిధులగు మన మెల్లరము సంఘభావము గలిగియుండి ఆయుర్వేదాభివృద్ధికై ఫలానిపని జరుగగూడదని ఏకాభిప్రాయమై యుంటిమేని, ప్రభుత్వమువారు మన అభిప్రాయభిన్నమైన పనులను తమ కళాశాలయందు జరుపుచుండినచో ఆ ట్టి విద్యాలయము కొరమాలిన దగనని జెప్పగలను. అట్టివిద్యాలయము ఎన్నరియభిమానమును సంపాదించజాలదు. మనము ఐకమత్యము గలిగి భిన్నాభిప్రాయములు గాకున్న చివరకు తన విధానమును మార్చుకొని తీరును. సిద్ధతయుర్వేద యునాని మొదలగు విధానములకు జెందినవారెల్లరు తాము వేరువేరు తెగతకు జెందినవారమనియు ఒకదానికన్న వేరొకటి అధికతర జెందినదనియు వాదప్రతివాదములు కలహములు వీడవలసినసమయ మా సన్నమైనది. మియొక్కమూల చెల్లలెనని ఎల్లరు ఐకమత్యముతో మెలగవలెను. పండితులవారి కీరిని శ్లాఘించు మన యీ సమావేశమునకు మనమిత్రులగు బడానీసాహెబుగారు అధ్యక్షత వహించుట మనమెల్లరము కలసి యున్నారమనుటకు నిదర్శనము. సంఘభావము సర్వత్రకొనిసంగును. ప్రభుత్వమును గాని మరిచేసినను మనకు లొంగి మన ఉద్దేశానుసారముగ ప్రవర్తింప జేయగలము. ప్రస్తుతము మనకు ప్రభుత్వమువారియందు విశ్వాసము లేకుండుట వాస్తవమే. అందుచేతనే ప్రభుత్వమువారు స్థాపింపబోవు హిందూ జైవధారయముచే మనస్థితిగతులు మరియొకచెడునని భీతిల్లుచున్నారము కాని కాలము మారుచున్నది. ప్రజాప్రతినిధులు భీతిని వీడుచున్నారు.

మనమెల్లరము పలుకుబడిగలవారము. కీ. శే. పండితుల వారివిద్యార్థులు అపరిమితసంఖ్యాకులు. మనవిద్యార్థులెల్లరు పండితులవారిని ప్రేమించువారు. అందరు పండితులును వారి శిష్యు ప్రశిష్యులెల్లరు తమతమ మాకుబడిని నినియోగించి ఐక్యకంఠ్యముతో మనపద్ధతియే గావలయునని పట్టుబట్టిన నేడు గాకపోవు సంకలనకాలములోనైనను తప్పక జయించగలము. మాకళాశాల ప్రభుత్వమువారివశముచేయు సమస్య యొకప్పుడు ఆలోచింపబడినది. కాని నాకు విశ్వాసము లేని బండినడపువాని చే నాబండిని నడుపుటకు నేనంగీకరించనని మిర్రెలుతలంపగలదు? నేడు మనకు ప్రభుత్వమునందు నమ్మకము లేదు. మనము కొర ప్రకారము విద్యాలయమును నడుపుటయందు మన కెంతకాలమువరకు ప్రభుత్వము వారియందు దపనమ్మక ముండునో అంతకాలము వారివశముచేయును. బండినడపు వానియందు నాకు విశ్వాసముకుదురువాకు బాగుగనో, ఓకగనో సాధ్యమయినంతదనుక నాబండిని నేనేనేడిపెదను. మాకుగల కష్టములను తెక్కించక, మాశక్తిసామర్థ్యముల వినియోగించి కళాశాలను పోషించి దానికీర్తిని గాపాడుటకు ప్రయత్నించెదము. ఎప్పుడు బండి నడుపువాని యందు విశ్వాసము గదురునో అప్పుడుబండిలో కూర్చొనుటకు భీతినొందును. ఆవిధినే ప్రభుత్వకళాశాల సక్షతముగ నడుపబడుచున్నదని గ్రహించిన మేమందుకయ్యటకు ఎట్టిఅటంకమునుఉండదు. భారతదేశమందలిదేశీయవైద్యుడునిరసింపవగినవాడుగాడు. ఆతడు విద్యాధికుడు, వివేకియును కుడుగలవాడును, ప్రజాగౌరవమును బడసినవాడైన యున్నాడు. కళాశాల విద్యార్థులు రాజధానియందు చెల్లెలనుండి వచ్చి యుండిరి. వారివారి స్వస్థలములందు తరఫలంబుబడిగలవారు మా విద్యార్థులు కేలమ మంచివైద్యులేగాక మంచిపాఠులు గావలయును కాన భిషగ్యులెల్లరును కీ. శే. పండితులవారి అభిలాష ననుసరించి వైద్యవిద్యాభివృద్ధికి పాటుపడవలయునని ఆశించుచున్నాను.

పిదప అధ్యక్షులకు వందనములతో సభ ముగిసెను.

అన్యతా నివారణసభ-తామరు

తామరు జాతీయ పాఠశాలలో ఆదివారము ఉదయము నను సాయంకాలమునను అన్యతా నివారణసభ జరుగునట్లు ఏర్పాటుజేయబడినది. జాత్రుగా రాజకీయవిషయములతో సంబంధములేని ఆంగ్లవిద్యానంతకులకును పండితులకును అవ్యసము లంపబడినవి. తామరులోని అన్ని పక్షములలోను సుప్రసిద్ధ నాయకులు 20 మంది చేత్రాబ్ధులైన ఆహ్వానములంపిరి. అందరును విచ్చేయ ప్రార్థితులు. [తంతివార్త]

చెన్న పురి బజారుధరలు

అక్టోబరు 3-వ తేది, శుక్రవారము

(1) ఖాన్యములు

చనియలు బా 1-కి ర	80.0.0	మొదలు	42.0.0	వలకు
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు		వలకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి ర	14.0.0		14.8.0	
నెల్లూరివి ,, డిటా ,,	16.8.0		17.0.0	
డిల్లీవి ,, డిటా 45 గలవి ,,	16.8.0		17.0.0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8.12.0		9.0.0	
సుపులు ,,	20.0.0		22.0.0	

(2) పప్పు ఖాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ర	11.0.0	ర	12.0.0	
సెనగలు ,, డిటా ,,	11.4.0		12.8.0	
పెసలు ,, డిటా ,,	11.8.0		12.4.0	
మినుములు ,, డిటా ,,	18.0.0		16.0.0	
ఉలము ర 164 ,,	9.4.0		11.4.0	

(3) నూనె వస్తువులు

సుపులనూనె బా 1-కి	ర	170.0.0	175.0.0	
నెయ్యి మి 1-కి		14.0.0	26.0.0	
కొండాపురం వేరు సెనగపప్పుబా 1-కి		65.0.0	68.0.0	
ఇతర ప్రదేశము ,,		60.0	62.0.0	
వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి ర	155	మి.కొ.నూనె	150	
అముదమునూనె బా 1-కి	ర	190	1	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	ర	205.0.0	210.0.0	
కురపసుపు ,,	ర	140.0.0	140.0.0	
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి ర	120.0.0		138.0.0	
గుంటూరు పాయకటు నీలిమందు మణుగు 1-కి ర	45, 50			
కాళహస్తీపాయకట్టు ,,	ర	60, 70		
బెల్లము బా 1-కి	ర	85.0.0	60.0.0	
చింతపండు బా 1-కి	ర	80.0.0	49.0.0	

(5) ఇనుము

పట్టారకంబా 1-కి	న	ర	82.8.0	88.0.0
చదరం			82.0.0	88.0.0
రవుండు			82.0.0	86.0.0

(6) లోహములు

వెండి 100 తులంకు	ర	78.0.0	81.12.0	
బంగారము, తులము 1-కి	ర	24.2.0	24.10.0	
సవరము 1-కి			15.8.9	
ఇత్తడి బా 1-కి	ర	265.0.0	272.0.0	
రాగి డిటా	ర	300.0.0	305.0.0	
అస్కాచక్కర బా 1-కి	ర	38.4.0	38.12.0	

(7) రంగులు అలిజరై ను

అవుకృష్ణుడు	20 డిగ్రీలు ర	76.0.0		
తొట్టికృష్ణుడు	డిటా			
సింహం	డిటా			
కర్రం	డిటా			

(8) దూది

బొండా వెట్టు బారువి 1-కి	ర	820.0.0		
--------------------------	---	---------	--	--

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి	ర	9.10.0		
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	ర	8.6.0		
పుగూరు తేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	ర	8.12.0		
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి	ర	9.3.0		
డిటా నెం 14 డిటా	ర	10.2.0		
నూశయేనుగ నెం 20	ర	11.18.0		
జపాన్ నెం 20	ర	12.0.0		
,, ,, 40 ఏ రేఖలు అయినను	ర	15.5.0		
గోకాకు నెం 12½	ర	9.15.0		
వడ్డాక్ నెం 24½	ర	12.2.0		
14½ క్విల్స్ పక్షి	ర	9.14.0		

డబ్బీ 1-కి కుప్పకు తైలము ర. 0-8-0

ఈ తైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుప్పలకు రాయటకు ఉపయోగించును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

శ్రీకృష్ణ దేవరాయల ఆంధ్రభాషా నిలయము దక్షిణ హైదరాబాదు

నన్నయభట్టారక జన్మదివోత్సవము
రక్తాక్షి నామ సంవత్సర భాద్రపద బహుళ చతుర్థి బుధవారమునకు సరియగు 17 వ సెప్టెంబరు 1924 నాడు సాయంత్రము, ఆరు గంటలకు నిలయమందిరమునందు ఆంధ్ర భారతమును నాంధ్రీకరించిన కవిత్వములలో నాదికవియును, కవిసార్వభౌముడునగు నన్నయభట్టారకవర్ధంతి జరుపుటకు బహిరంగపథ సమావేశము చేయబడెను. నిలయమందిరమంతయు సభాసదులతో నిండియుండెను. శ్రీలక్ష్మి ప్రత్యేక స్థల మేర్పాటు చేయబడెను. గద్యాల సంస్థాన సుప్రసిద్ధ కవీశ్వరులగు శ్రీయుత ఆదిపూడి ప్రభాకరరావు పంతులుగారు నియమిత కాలమునకు విచ్చేసిరి. సభ యలంకరించిన శ్రీపుష్పల సంగీత మూడువందలకు మించియుండును. శ్రీయుతలు రాహుబహుమారు వేంకట రెడ్డిగారు, మునుస్వామినాయుడుగారు, ఎం. నారాయణరెడ్డిగారు, ఎన్.ఎస్. ఇనుగంటిగారు, చిరాగు వీరన్నగారు, అక్కెనపల్లి జానకిరాంరావుగారు, శేషచలము నాయుడుగారు, యస్. శ్యామరావుగారు, బూర్గుల రామకృష్ణ రావుగారు, డి. రంగరావుగారు, విద్వాన్ రామరాజుగారు, మన్నగు ప్రముఖులచే సభ యలంకరింపబడి యుండెను.

మ-రా-శ్రీ. మాడపాటి హనుమంతరావు హైకోర్టు వకీల్ గారు, మ. రా. శ్రీ సుప్రసిద్ధ కవీశ్వరులగు శ్రీయుత ఆదిపూడి ప్రభాకరరావు పంతులుగారు నేటిసభ కధ్యక్షులుగా నుండవలెనని ప్రతిపాదించిరి. ప్రొఫెసరు సిరుగూరి హనుమంత రావు ఎం. ఏ. యల్. టి గారు ఈ యుపపాదనను ఆమోదించిరి. మ-రా-శ్రీ బూర్గుల రామకృష్ణరావు హైకోర్టు-వకీల్ వి. ఏ. యల్. యల్. టి గారు ఉపపాదనను బలపరచిరి. సభ్యులు కరతాశ్చక్రముతో నామోదించిరి.

మ-రా-శ్రీ ఆదిపూడి ప్రభాకరరావు పంతులుగారు తామిట్లు గౌరవింపబడినందుకు నిలయమువారికి వందనము లంద జేయుచు నధ్యక్షతీతము నలంకరించి, ఆరంభోపన్యాసము ముగించి తమ స్థానమును స్వీకరించిరి. తరువాత దైవప్రార్థనతో కార్యక్రమము ఈదిగువ వివరింపబడిన ప్రకారము జరుపబడినది.

ఉపన్యాసములు

ప్రార్థన - శ్రీమతి సావిత్రిబాయిగారు రెండుపద్యముల జదిపిరి. సుప్రసిద్ధ కవీశ్వరులును నిలయపు సంస్థాపకులలో నొకరునునగు శ్రీయుత ఆదిపూడి సోమనాథరావు పంతులుగారు నన్నయ భట్టారకుని నభినందించుచు రసవంతమును యుపన్యాసముచెప్పి సభ్యులనానందాద్ధి నోలలాడించిరి. అటుతరువాత నన్నయభట్టుకవీంద్రు డైరెక్షజానుబోలె నప్పడు నూత్ను దళయందున్న; నాంధ్రకవితను విజృంభింపజేసెనను భావమును జూపెడిపద్యముల రెంటిని గూడ చదివి సభాసదుల నానంద నిమగ్నుల జేసిరి.

శ్రీమతి సందిటి సత్యవతిబాయిగారు (డాక్టరు రామ స్వామి నాయుడుగారి మూరైగారు) శ్రీనన్నయభట్టు కవీంద్రుని చరిత్ర నంతయు నత్తుతమమును నుపన్యాస పూర్వకముగ చదివి సభ్యుల నందరిని ఆనందవార్ధి ని ముంచుచుచిరి.

బ్రహ్మశ్రీ - సన్నిధానము నూర్యనారాయణ శాస్త్రి గారు (కవీంద్రులు మహిబాబు కాలేజి ఆంధ్రపండితులు) వన్నయభట్టుకువిప్రప్రథమున సంస్కృత భారతీప్రవాహము నకు తూముపెట్టి ఆంధ్రదేశంబునకు పాటించినటుల భావమును గనుపర్చుచు రసవంతమునపద్యముల చదివి సభ్యుల నానంద పరచిరి.

బ్రహ్మశ్రీ - జంధ్యాల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి శతావధాని కవిశేషి బిరుదాంకితులుగారు, నన్నయభట్టుయొక్క కవితాసామర్థ్యమును తెలియజేయుచు, ఉపన్యాసము నిచ్చి చివర కొకపద్యమును కూడ చదివియందరి నానందపరచిరి.

శ్రీమత్ పంతులు ఆంజనేయులు నాయుడుగారు ప్రథమున, నన్నయభట్టారకుని వర్ధంతిజరిపి కృతజ్ఞత చూపు కొనుట చంద్రునికీనాలిపోగన్నటులగాను భావంబునుజూపించుచు మరికొన్నిటి ని వైభావగాంభీర్యములు గలపద్యముల చదివి, తరువాత వ్యాసమునుగూడ చదివి సభ్యుల నత్యంతదభరితుల జేసిరి.

శ్రీమత్ - పూజ్యుడు వేంకటకృష్ణకవిగారు (దోమ కొండసంస్థాన) తమచే రచించిన చక్కనిపద్యముల చదివి సభ్యుల సంతోషపెట్టిరి.

శ్రీమత్ శేషాద్రి రమణకవిగారు రచించి పంపిన పద్యముల మ రా శ్రీ- ఆదిరాజు వీరభద్రరావుగారు చక్కని స్వరముతో చదివి సభ్యుల నానందపరచిరి.

శ్రీ విద్వాన్ శ్యామరాజుగారు నారీశేషపాకంబున! ప్రాధపద ప్రయోగముల జేసి చక్కని పద్యముల నన్నయభట్టు కవీంద్రుని మూలముననే ప్రస్తుత ఆంధ్రవాణి అత్తుత్తమదశకు వచ్చుటకాస్తమైనదను భావంబుల నిరూపించెడిపద్యముల జదివి సభ్యుల పరమానందభరితుల గావించిరి.

అంతట కార్యదర్శిగారిచే అధ్యక్షులు నిలయపుపక్షమున పుష్పమాలాలంకృతులు గావించబడిరి.

అగ్రాసనాధిపతిగారు ఉపన్యాసములు చెప్పిన విషయములను చక్కగ గమనించి ఆంధ్రభాషను పునరుద్ధరించి తొల్లి టియ్యత్తుకృష్ణదశకు తెచ్చుటకై సత్వరప్రయత్నములు సలుపవలయునని సభ్యుల హెచ్చరించి తమ యంత్రోపన్యాసమును ముగించి కొన్ని పద్యములను చదివి సభ్యుల నానందపరచిరి. శ్రీ మత్ శ్రీమత్కందాడ శేషచార్యులు బి. ఏ బి. ఎల్ గారు ఈ భాషానిలయము 1901 వత్సరమున స్థాపించినవారలు ఆరుగురు. మరాశ్రీ రాజా నాయని వెంకటరంగారావు బహదూరుగారు, జమీన్ దారు, మునగాల మ-రా-శ్రీ రాజా పార్థసారథి అప్పారావు సవాయి అశ్వారావు బహదూరు సర్వరాజు పంతు మన్నే సుల్తాన్ గారు, సంసాన్ పాలవండు. శ్రీయుత ఆదిపూడి సోమనాథరావు పంతులుగారు, శ్రీ శ్రీ కొమ్మత్తజా వేంకటకృష్ణారావు పంతులుగారు, శ్రీ శ్రీ రావిచెట్టు రంగారావుగారు, శ్రీ శ్రీ ఎం. నరసింహశాస్త్రిగారు. వీరార్ధురు ఈ నిలయమును స్థాపించిన మహనీయులు. వీరివలన స్థాపించబడిన ఈ భాషానిలయమునందు నిట్టియత్సవములు చేయుచున్నారము. కె. వి. లక్ష్మీనారాయణును, నరసింహశాస్త్రిగారును, రావిచెట్టు రంగారావుగారును వీరుముగ్గురు క్షీరశేషులైనారు. మిక్కిలి చింతనీయును. రావిచెట్టు రంగారావుగారి భార్యయగు శ్రీ శ్రీ లక్ష్మీనరసమ్మగారు ఈ నిలయముయొక్క భవనముకొసరము 8000 (ఋషువేలు) రూపాయల నొసంగి యుద్ధరించివారు వీరిని మరువకూడదనుచు చెప్పి పట్టుల తట్టు చేయి చూపించి శ్రీయుతలు మునగాల రాజగారును, శ్రీ భద్రాచలరాజుగారును ప్రస్తుతము ఇక్కడపోజరులేరు, ఇప్పుడిక్కడ నున్నవారు శ్రీయుత ఆదిపూడి సోమనాథరావు పంతులుగారు వారికి మేమింతయు కృతజ్ఞులము అనిచెప్పిరి. అంతట నిలయపుకార్యదర్శిగారు పంతులుగారికి కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ నొక పుష్ప హారమును సమర్పించి వందనము లాచరించిరి. కార్యదర్శిగారు అధ్యక్షులకును, ఉపన్యాసకులకును, సభాసదులకును నిలయమునకు సహాయముచేసిన మహనీయులకును నిలయము పక్షమునుండి కృతజ్ఞతావందనము లర్పించి, తరువాత సభ్యులు పుష్పవర్షముతో సన్మానింపబడిన తరువాత సభ రాత్రి ఎనిమిది గంటలకు ముగింపబడెను.

రెసిడెన్సీ బజారు } నామపల్లి గారిశంకరవర్మ,
దక్షిణ హైదరాబాదు } కార్యదర్శి.

సేలం

శూరమంగలంబోడు ప్రాథమిక పాఠశాలలో యం. యల్. సి. వీరియన్ గారి ప్రోత్సాహములన నిమృతాతుల బాలరస చేర్చుకొనటచే హిందువులు తమ పిల్లలను మాన్పించి వేరుపాఠశాలను పెట్టుకొనిరి.

పేగు ప్రతిదినము అచ్చటచ్చట తగులుచున్నది. నివారణ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. (అ. ప్రె.)

ఇప్పుడే వచ్చినవి ! త్వరపడుడు !!

లేడి బొమ్మగల కండ్లు ఆడించు అలారం టయిమ్ వీన్.

ఇవి, కొత్తగారప్పించబడినవి దీనియొక్క గుణము మనకు కావలసినప్పుడు అలారము కొట్టును, ఇట్లుండ, ఇది గంటచూపు సవ్యము ఈ గడియారములో కనబడు బొమ్మయొక్క కండ్లు మిగల అశ్రవణముగా ఇటు అటు ఆడించుచూ యుండును కాలమునకు సరిగా గంటను చూపును.

వల 1-కి రూ. 4-8-0
కె. ఎన్. రాధాకృష్ణ అండ్ బ్రదర్సు,
164 వై నాబాబురోడ్డు మద్రాసు.

ఉరికి తప్పెను

పెదతండ్రిని హత్యనొసరైనను ఆరోపణ

లింగప్పగొండను అను నాతడు ముత్తుగొండను అనుపేరుగల తన పెదతండ్రిని 19-1-24 తేదీన రాత్రి హత్యయొనర్చినదిగా బింబబడిన ఆరోపణయందు, కోయంబత్తూరు సెషన్సుజడ్జి ముద్దాయికి మరణశిక్ష విధించెను. ఆతరువాత ముద్దాయి హైకోర్టులో గావించుకొనిన అప్పీలునందు ఈదినమున న్యాయమూర్తులు స్పెన్సరు రెయిల్ గార్డు తీర్పుచెప్పిరి.

ముత్తుగొండను, కోయంబత్తూరుజిల్లా నామకారపాలెము గ్రామవాసవృద్ధుడు. ఆతనికి 75 వత్సరములు గలవు. ముగ్గురుపుత్రులు గలరు. ఇతను పుత్రులతో సహా తిరువూరు వెళ్లి అచ్చట వ్యాపార మొనర్చుకొనుచుండిరి. వారికి నామకారపాలెమునందు ఒకతోటగలదు. ముత్తుగొండను, ముద్దాయికి కొంతసామ్యు బాక్టీయుండగా దాని తీరుమానముకొరకు కొన్నిసంవత్సరములపాటు ఆతోట ముద్దాయి కొనగబడెను. నిర్ణీతకాలము ముగిసినతరువాత ముత్తుగొండను స్వయముగానే ఆగ్రామమునకువెళ్లి స్వంతవ్యవసాయముసాగించి లింగప్పగొండ పాలుగలిపెదనగా నంగీకరించెను. ఆతనికొడుకులుమాత్రము తిరువూరు నంజేయుండిరి. ఇట్లుండగా వ్యవసాయముసందర్భమున ముద్దాయికిని, ముత్తుగొండను వివాదములు గలిగినవియు, ఒకనాటి రాత్రి ముత్తు తోటలోనున్న పాకలో భోజనముజేసి కూర్చొనియుండిగా ముద్దాయియు మరియొకరును వెళ్లి ఆతనినినరికించి, ప్రక్కనేయున్న "నోయ్యాల" అనునదిలో పాతిపెట్టిరనియు, ప్రాసెక్యూషనువారిచే నాకోపింపబడెను. జనవరి 28 తేదీన, ముత్తుగొండను పెద్దకొడుకు తండ్రిని జూదుటగాను గ్రామమునకు వెళ్లగా తండ్రికనుపించలేదు. అంతః, తోటపని జేయుచున్నది, ముద్దాయిని విచారించగా, ముత్తుగొండను మరొక గ్రామములో నొక గిత్తను కలవలకుగాను వెళ్లినదియుమందు నాల్గవోజులో వత్తురనియు ముద్దాయి నడిచెను. ముత్తుగొండను తండ్రిగారు మూడు గొర్రెలను ఎవరికోవిక్రయించెననియు మిగిలియున్న 14 గొర్రెలను తనకువిక్రయించెననియుగూడ ముద్దాయిచెలుపగా నాతని కనమానముగలిగి తిరువూరువెళ్లి తన సోదరుల కీషయము చెలిపి వారను తానును తండ్రిని వెదకబయలుజేరిరి. త్రోవలో "నోయ్యాల" నదియందు ఒక శవము పాతి పెట్టబడియున్నదనియు చెలిపి వెళ్లి చూడగానదివారి తండ్రి శవమేనని కొన్నిగురులవలన పోల్చుగలిగిరి.

హత్యసహాయమున ప్రత్యక్షముగ జూచుచున్నతోలు పనిజేయు మాదిగాడు సాక్ష్య మొసగుచు ముద్దాయి జంపెదనని బెదిరించుటచే మొదటనీరహస్యమును చెలుపలేదని నడిచెను. ముత్తుగొండను ఎడ్లుకు కొనినయంతడు ముద్దాయియే సంతలో వానిని విక్రయించెనని నడిచెను. ప్రాసెక్యూషను సాక్షులకు ముద్దాయికిని ఎట్టివిరోధమును నున్నటుల ముద్దాయి ఆరోపించలేదు అందుచే నాసాక్ష్యమును నెవ్వని జడ్జి అంగీకరించి ముద్దాయికి మరణశిక్ష విధించి, అప్పీలుజేసి కొనుటకు 7దినముల వ్యవధి నొసగెను.

హత్య జరిగిన చాలదినములవరకు గాని ముద్దాయిపై నేర మారోపింప బడలేదనియు, అంతియగా ముద్దాయి హత్యనొసరచ్చుట లోగిన కాంక్షములు లేవనియు అప్పీలులో ముద్దాయి తరపున వాదించబడెను.

న్యాయమూర్తులు, ముద్దాయిని శిక్షించుటకు లోగినంత సాక్ష్యము లేదని యెంచి శిక్షను రద్దుజేసిరి. ముద్దాయిన్యాయవాది:-ఎస్. వెంకటాచలశాస్త్రి, ప్రభుత్వన్యాయవాది:- సి. ఆడమ్మగారు.

ఏలము ప్రకటన

1923 వ సం॥ పెటెషన్ నెంబరు 388

టి. రంగయ్యనాయుడును యింకా యిద్దరుసంబంధించిన యిస్సాల్ వెంబుదార్ల సంబంధములో అక్రమముగా అపైని పుత్రపుమేరకున్న ఆదివరం రామిరెడ్డిఅనుమతిన అడుమానమును విడుదలచేసి మెసర్సు డౌడన్ కంపెనీవారు హైకోర్టు అఫీషియల్ అపైసీఆఫీసులో 1924 వ సంవత్సరం ఆక్టోబరు నెల 10వ తేదీ శుక్రవారము 4.45 గంటలకు నెల్లూరు రిజిస్ట్రేషన్ డివిజన్ లో నెల్లూరు చౌదరి కుమార్తెలూ కామప్పలైగ్రామంలో కోరుమాగాడి రిఫర్రెన్సెం 58 రు ఏ బిన్నం య 7.54 నెంబరులో పడమటితట్టు య 4.0. లకు దూపు 5.0.0 శిస్తుగలభూమిని యేలమువేయుదురు,

మహాత్ముని మహాపవాసదీక్ష

నేడు వదునారవదినము

మూడవవారము జరుగుచున్నది

నిత్యమును అరగంటసేపు నూలువడుకుచునే యున్నాడు

చాలసేపుగాఢనిద్ర జెందుచున్నాడు

మహాత్ముని తంతివార్త

భాయి పరమానందుగారికి పంపబడెను

"నేను ఉపవాసదీక్షను బూనుటవలన వతితుడనై తినో పావనుడనై తినో భగవంతునకే తెలియును కోహటులల్లరులలో నష్టపడినవారు చిత్తశాంతిని బడయుటకు నామరణము సాధనమగునేని నేను మృతినొందుటకు సంసిద్ధుడనుగా నున్నాను. కాని ఉపవాసదీక్షను వదలవలెనని నన్ను తొందరపెట్టుటకే కోహటుప్రతినిధులు డిల్లీకి రాదలచినచో అది నిష్ప్రయోజనమే. ఊరక నన్ను చూచుటకే వారు రాగోచినచో వారిని సందర్శించుట నాకు చాల సంతోషప్రద మగును" అని మహాత్ముడు భాయిపరమానందుగారికి తంతివార్త పంపెను.

డాక్టరుల ప్రకటనము

"1 వ తేదీ బుధవారమునాడు శరీరదార్బల్యము హెచ్చినది. అందువలన ఆనాడంతయు మహాత్మునియొద్ద కెవరిని రానీయగూడదని నిశ్చయింపబడెను. అందువలన మహాత్మునకు చాల శాంతి కలిగినది. బాగుగా నిద్రించెను. మూత్రపరీక్షలో ప్రమాదకరములగు లక్షణము లేవియును మరల కనబడలేదు" అని డాక్టరు అన్నారీ, డాక్టరు రహీమానుగార్లు 2 వ తేదీ సాయంకాలము ప్రకటించిరి.

నవజీవను పత్రిక

"1 వ తేదీరాత్రిబాపూ నిశ్చలముగానిద్రించెను. నేడు 2 వ తేదీని స్నానముచేసి ప్రార్థనచేసి మరల నిపుడు ఉదయము 7 గంటలపుడు పసిపాపవలె ఆదమరచి నిద్రపోవుచున్నాడు. నీరస మధికమగుట వలననే చాలసేపు నిద్రపట్టుచుండవచ్చును. కలలు గూడ లేకుండ గాఢనిద్ర పట్టుచున్నందున చాల శాంతి కలుగుచున్నది. మూత్రము, నాడి, రక్తపుష్టి, తూనిక మున్నగువానిలో దోష మేమియును కనబడలేదు. ఈవారము కడపటివారముగాన ఎవరును మహాత్ముని చూచుటకు రాగూడదు, సంభాషింపగూడదు అని డాక్టరులు ప్రకటించిరి." అని ఢిల్లీ నుండి పంపబడిన తంతివార్త 2-వ తేదీ సాయంకాలమునకు అహమదాబాదులో నవజీవను పత్రికాలయమునకు చేరెను.

ఆంధ్రానుగారి ప్రకటనము

"1 వ తేదీ రాత్రి బాగుగా నిద్రపట్టినది. శరీరబలము చాల తగ్గినదిగాని గతవారమున అధికమగు ఆందోళనము కలిగించిన మూత్రదోషము మరల కనబడలేదు. వర్షములు ఆఖరై నవి. కాలమానము బాగున్నది. భూమి చల్లబడినది. గన

మహాత్ముని శయ్యను ఆబంగళాలో సూర్యరశ్మి బాగుగా తగులుతావునకు మార్పుట కనుకూలమేర్పడినది. పగటిపూట చాలసేపు డాబామీద ఆరుబైటను మరికొంతసేపు వెల్లడిగానున్న నసారాలోను ప్రక్క-అమర్చగా మహాత్ముడచటనే పండుకొనెను. దినమునకు అరగంట నూలువడుకుటవలన నింతవరకెట్టినీరసమును కనబడలేదు. గాన దానిని నిలువ వద్దని మహాత్ముడు డాక్టరులతో చాలదూరము చెప్పగా వారు సమ్మతించిరి. తక్కిన విషయములలో మహాత్ముని కెట్టి అలసటయు కలుగకుండ మంచి ఏర్పాటులు చేయబడెను. మహాత్ముని వదనమునం దిపుడుగూడ నపూర్వతేజము వెలుగొందుచుండటచే చూచినవారందరును విస్మయము జెందుచున్నారు. డాబామీద పండుకొనినపుడు గాయకులు కొందరు గాత్రపాట కొంతసేపును, ఒంతగానము కొంతసేపును జరిపిరి. ఉదయమున పండిత మదనమోహనమాళవ్యాగారు హిందీసంస్కృత భాషలలో భాగవతమునందలి ప్రహ్లాదచరిత్రను మహాత్మునకు చదివి వినిపించిరి.

1 వ తేదీని పగలు 10 గంటలు మొదలు మహాత్మునిచెంత కెవ్వరిని రానీయలేదు. నేడు 2 వ తేదీని కొద్దిమందినిమాత్రము రానిచ్చిరి. ఇపుడు ముఖ్యముగా కావలసినది మంచి విశ్రాంతియే గాన దానికి భంగము కలుగకుండ తగిన ఏర్పాటులు చేయబడెను." అని నిన్న 2 వ తేదీని ఆంధ్రానుగారు తెలిపిరి.

గాంధీమహాత్ముని ఉపవాసదీక్ష

వెలువోలు సీతారామయ్యచౌదరిగారు

సీ॥ రాట్న మే ప్రబల్యరాజ్యసాధన చుండు
బోధజేసిన మహాబుధుడెవడు
శాంతంబు సంతటల్ సాగింపుడంచును
ధీ తక్ బరికినధీరుడెవడు
అస్పృశ్యతను మీర లవలద్రోయుడటంచు
క్రైస్తవోబుడిగిన శాంతుడెవడు
పరదేశవస్త్రముల్ పాటిగాదవి మీకు
విడుపుమటంచును నుడిచె నెవడు

తే॥ అట్టిగుణగర్వకంధి మహాత్ముగాంధీ
మతకలహములు స్వర్గలోన మాన్ముజూచి
ఇన్నిపాలైన గొనక మయ్యేళ్లునాళ్లు
నీరతరంబుగఁ దపమును జేయఁబూనె.
తే॥ సకలభారత హృద్వర్తిశాంతమాధి
అయినమా గాంధీదేవున కనవరతము
ఆయురారోగ్యములను నీ నమరఁజేసి
ప్రొవు మోసచ్చురై! ఓపుణ్యపురుష!

నాయకుల సభ

2 వ తేదీని జరిగిన సమావేశము

8 వ తేదీని మహాత్మా దాస్ ప్రాశస్త్యమును

ఆనాడు దేశమునం దంతటను ఉత్సవములు జరుపవలెను

విషయనిర్ణయసభ 2 వ తేదీతో ముగిసినది. లాలాజీ, హాకీంజీ, నానీమనుగార్లు సభలో నున్నవారైనది.

నాయకుల సభగూడ 2 వ తేదీతో ముగిసినది

విషయ నిర్ణయసభ

2 వ తేదీ సమావేశము

నిన్న 2 వ తేదీ ఉదయమున మరల విషయనిర్ణయ సభసభ జరిగినది.

(1) "దేశమునందు కొన్ని భాగములలో ఒకమతము వారికి మతమువారితో సాంఘిక, వాణిజ్య సంబంధములన్నిటిని నవలక్షణ వారిని బహిష్కరించిరి ఇది చాల అక్రమము. ఇట్లు చేసినచో వివిధమతములవారిలో అన్యోన్య మొన్నటికిని కుదురును. గాన నింతటినుండి యితర మతముల వారి నెవ్వరును బహిష్కరింపరాదు. ద్వేషమును వైరమును గూడదు."

(2) "ఈనెల 8 వ తేదీ బుధవారమునాడు మహాత్మా దాస్ ను విరమించి ప్రాశస్త్యమును గాన ఆనాడు దేశమునం దన్నిచోట్లను ఉత్సవములను జరుపవలెను. ప్రార్థనల గావింపవలెను. బహిరంగ సభలను చేసి నాయకులసభలో ఆమోదింపబడిన తీర్మానములను బహిరంగసభలలో స్థిరపరుపవలెను."

అను నీ రెండు తీర్మానములను నిన్న విషయనిర్ణయ సభసభలో ఆమోదింపబడెను. ఇంతటితో విషయనిర్ణయ సభసభ విరమింపబడెను.

నాయకుల సభ

2 వ తేదీ సమావేశము

లాలా లజపతిరాయగారు

"నేను పాశ్చాత్యదేశములనుండి యిప్పుడే వచ్చితిని. ఇట్టి మతభేదములు యీ దేశమున నన్ని రీతిని ఆ దేశము లలో లేవు. ఇప్పుడు మనదేశ మన్నంత పేదరికము లో పాశ్చాత్య దేశములలో నొక్కటియును లేదు. గాంధీయిలో మిల్లపనివాండ్లు నివసించుచున్న యిండ్లు పండులనొడ్లవచ్చును గాని వనమృదులు కావుననుండ దగినవి కావు. మన దేశములోనున్న అంతరికలహములే మన దారిద్ర్యమునకు కారణము. మన దేశమున జనసంఖ్య చాలవెచ్చుగా నున్న మాట నిజమేయైనను మన మింకను బానిసలమేయగుట చే మన కిబద్ధమైన కత్తియునులేదు ఈ రీతిగా నొకచోటలో కలహించుచున్నంత కాలము మన కాధ్యాత్మిక సంపదలదని చెప్పుకొనుచు గూడ మన కధికారము లేదు. గాంధీమహాత్ముడు ఆధ్యాత్మికవిధానమును బోధించెను. పాశ్చాత్యదేశములలో మహాత్ముల నెరుగనివారును గౌంపింపనివారును ఒక్కరును లేరు. గాంధీమహాత్ముడు బోధించి ప్రారంభించిన దౌర్జన్యవిరహితమగు అసహాయము విఫలమైనందులకు విరోధాఖండ వాడులగు సామ్రాజ్యవాదులు స్పష్టమగుచున్నారని నాతో రోగును హరిండు గారు తెలిపిరి. నన్నయన ఆహ్వానింపగా నేను వారింటికి వెళ్లి ఘలాహారము చేసితిని. హి మహామహ్మదీయ మైత్రి అసహాయాద్యమునకు మూలాధారము కాన నట్టి మూలాధారము విఫలమగుట కలన ఉన్నమును భంగమైనది. ఈ స్థితి కలుగుటకు హిందువులను మహమ్మదీయులను గూడ బాధ్యులే. తమ బాధ్యత నీరెండు మతములవారును దైర్ఘ్యముగా ఒప్పుకొనుట మానవలక్షణము."

ఇప్పుడు దేశమున కొన్ని ప్రతీకలు మతద్వేషమును నృధి నొందించుచున్న వ్యాసములను ప్రకటించుచున్నవి. అట్టి ప్రతీకలలోని విషమముగ్రాతల నెవ్వరును చదువరాదు. మన దేశమున పై కమత్తమును కుదుర్చుకొనకుండ ఆసియా ఖండ సమైక్యమును తలపెట్టుట హాస్యాస్పదము. మనము దేశమున మైత్రి కలకొల్పింపుచో అంగ దేశమునందున్న కొన్ని సంఘములు మనలకు గూర్చి యితరదేశములవారి కత్యధికముగ రిరసభావము కలిగించుటకు అనేక ప్రయత్నములు చేయును. ప్రతీకలలో వాయుట, కరపత్రములను ప్రకటించుట, నాటక కాలలలోను, సినిమాలోను మనలకు గూర్చిన నీచపు కథలను కొట్టాటలను ప్రదర్శించుట, ప్రతీకలలో వికటముగా బొమ్మలను వేయుట మున్నగు సాధనములను వారలించుచున్నారు. విరోధాఖండవాదులకు మనలనుగూర్చిన మిక్కిలి నీచపు కథలను కానుపించి "ఇట్టి నీచులకు భారతీయులు స్వరాజ్యమును కోరుచున్నారు" అని ఆవిద్యేషణలు తెలుపుచున్నారు. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును ఒండొరులపై అసమానము కలదు. మహమ్మదీయ ప్రభుత్వ మేర్పడునోమో అని హిందువులకు భయము. హిందువుల సంఖ్య అత్యధికమని మహమ్మదీయులకు భయము గాన హిందువులు మహమ్మదీయులను తమతో సమానముగా నాదరింపవలెను.

హిందూ సంఘటనము

హిందువులు సహజముగా దుర్బలరీతులు గాన వారు దార్శన్యమును గడించుటకు ఏర్పాటులను చేసికొనినచో మహమ్మదీయులు అసమానపడగూడదు. మహమ్మదీయుల టాంజీను ఉద్యమమును హిందువుల సంఘటనోద్యమమునుగూడ నిరపాయములు. హిందువులు దౌర్జన్యము చేయగూడదు. మహమ్మదీయుల కాగ్రహమును కలిగించు పనులను గూడ మానవలెను. ఇప్పుడు జరిగిన అల్లరులు పిరికి పందల కొట్టాటలు. రెండు మతముల వారును వీరుల భంగిని పోరవలెగాని నికృష్టలవత ఘోరకృత్యములను చేయగూడదు. మసీదులను దేవాలయములను గూర్చిన చర్చతో యీ సభలో 5 దినములు వ్యయమైనందులకు నేను చింతించుచున్నాను. "ఇకమీదట దేవాలయములను మసీదులనుకట్టగూడదు" అనియుపజనులగు మిత్రులు కొందరు చేసినచూచిన చాల సమంజసమనియే నేను తెలిపెదను. మహమ్మదీయులు దాడి వెడలివచ్చినపుడు దేవాలయములు హిందువులను కాపాడలేదు. పాశ్చాత్యులు దాడివెడలి వచ్చినపుడు మసీదులు మహమ్మదీయులను కాపాడలేదు. గాన భగవంతుని పౌరదయశీరులందు ప్రతిష్ఠింపవలెను దేవాలయములను మసీదులనుగూర్చిన తగవులు తొలగనిచో ఎన్నటికిని స్వరాజ్యము లభింపదు. ఈతగవు లిటులే జరుగుచున్నచో హిందువులు స్వాతంత్ర్య ద్వారము నెన్నటికిని చూడజాలరు. ఇతరమహమ్మదీయదేశములు పరాధీనముననట్టి దుర్లభము చూడవలసినగతియే మహమ్మదీయులకు పట్టును. నేను జజియతులు ఆరబులో కొన్ని ప్రదేశములను మాచితిని. అచటనున్న అరబ్బులు బానిసలగుచుండుటయే గాక భారతదేశపు మహమ్మదీయుల దాస్య స్వభావముగూడ మరింతబిగియుచున్నది. మనమున్నట్టి మతప్రాతినిధ్యముకొరకును ఉద్యోగములకొరకును కాట్లాడుచున్నాము. మన మొండొరులతలలు పగులగొట్టుచుండు మూడవపక్షము వార మాచి అనందించుచున్నారు. భారతదేశముక్తికి మహమ్మదీయులు తోడ్పడనిచో ఆఫ్రికాలోని మహమ్మదీయులనుగొప్ప అపద కలుగుట నిశ్చయము. మన మందరమును గట్టిపెట్టి సరిపి స్వరాజ్యమును బడయుట చాలముఖ్య విషయము ఇతర దేశములనెన్నిటినిో నేనుమాచితిని. అదేశము లోనున్న భిన్నమతములవారు చాలఅన్యోన్యతను కలిగియుం

గురు గాన మనదేశమునగూడ నట్టులే యుండవలెను. అని లాలాజీ నడివెను.

హాకీం అబ్దుల్లా ఖాను గారు

ఆరోగ్యము సరిలేనందున హాకీంజీ విషయనిర్ణయసభను సభిలకు రాజాలక పోయెను. నాయకుల మహాసభలో లజపతిరాయగారు రుపన్యసించినపిమ్మట హాకీంజీ ఉపన్యసించెను.

"విషయనిర్ణయసభసభలో జరిగిన చర్చ భావిభారత చరిత్రలో స్వర్ణాక్షరములతో లిఖింపబడదగియున్నది. మతకలహములవలన మనబలమును నీతియును ఐకమత్యమును గూడ చెడినవి. చాలమంది యిట్టికలహములను తీవ్రముగానిరసించుచు మరల వానిలో జోక్యముకలిగించుకొనుచునే యున్నారు. స్వరాజ్యసంపాదనము మనకు ప్రథమకర్తవ్యము. ఈ రెండుమతముల ప్రాచీనచరిత్రయు చాలవిఖ్యాతముగాని ప్రస్తుతస్థితిచాల విచిత్రకరము పాశ్చాత్యప్రాబల్యమునుండి తప్పించుకొనుటకు ఆసియాఖండము ప్రయత్నించుచున్నది. అట్టి ఆసియాఖండము నందుభారతదేశమొకముఖ్యభాగమైయున్నది. ఆసియాఖండమున కలుగవలసిన సంపూర్ణవికాసమునకు భారతదేశమే ప్రతిబంధకముగానున్నది. మనము మతకలహములలో ప్రవీణులను విఖ్యాతిని మాత్రము బడయగలిగితిమి."

మహమ్మదీయుల బాధ్యత

హిందువులపట్ల మహమ్మదీయులబాధ్యత చాల ప్రబలము. హిందువులు స్వరాజ్యసంపాదనమున నభివృద్ధి నొందజాలనిచో మహమ్మదీయులు వారికి తోడ్పడవలెను. భారతదేశము నకుసంపూర్ణ స్వరాజ్యమువచ్చువరకును, ఆస్థానము, పౌరశీకము, ఈజిప్టు, టర్కీ, జజియతులు ఆరబు స్వాతంత్ర్యమును దేశములు బడయజాలవు. మతముపేరుచెప్పుకొని మహమ్మదీయులై పుడుపొట్లాడుచున్నరీతి నికముందుగూడ పొట్లాడుచునే యున్నచో వారు మహమ్మదీయమతమున కణుమాలమైన నేవ చేయజాలరు. ఇట్టికొట్లాటలలో మతముపేరు తలపెట్టగూడదు. మతము నీ జగడములలోని కీడువగూడదు. మైతానబలమును దుర్బోధనలను జయించుటకు తీవ్రముగా పోరవలెను. "మీరు ముక్తులై యితరులనుగూడ ముక్తులను చేయుడు" అని మహమ్మదీయమతము బోధించుచున్నది. ఐదురోజులు చర్చించినను చివరకు సమాధానము కుదిరెందులకు నేను చాల సంతసించుచున్నాను గాని వట్టితీర్మానములను చేసినంతమాత్రమున లాభ మేమియునులేదు. మనోభావములు మారవలెను. ఆచార్య యీశ్వరలో జాగుగా గోచరించినది. ఇదివరకు జరిగిన కలహములనన్నిటిని పూర్తిగా మరచిపోయి స్వరాజ్యసంపాదనకు సిద్ధపడవలెను. అదియే మన ఆశయము. విషయనిర్ణయసభలో గోచరించిన సహసభావము మహాసభలోను దేశమునందునుగూడ వ్యాపించవలెను. గాన మీ రీ సభలను జయప్రదముగా ముగించి మనకు కార్యనిర్వహణదక్షత కలదని లోకమునకు వెల్లడింపవలెను ఇంకను ఏ వైన భిన్నాభిప్రాయములు మిగిలియున్నచో స్వరాజ్యము వచ్చినపిమ్మట నవి గూడ తీరిపోగలవు." అని హాకీంజీ నడివెను. మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సభ చాలింపబడెను.

సాయంకాలసమావేశము

నిన్న సాయంకాలము 4 గంటలకు మరల నాయకుల సభ జరిగినది. విషయనిర్ణయసభ నేడుదయమున ముగింపబడినందున కొందరు స్వగ్రామములకు వెడలిపోయిరి. యమునానదికి వరద వచ్చినందున చూచుటకును నవ్వవడినవారికి సహాయము చేయుటకును చాలమంది ఆచటికి వెళ్లిరిగాన నిన్న మధ్యాహ్నము సభ్యులసంఖ్య చాల తగ్గినది. చాల లేఖలను తంజివార్లలను కార్యదర్శి జవహరలాలుగారు చదివెరి. కలకత్తాలో జరిగిన బహిరంగసభ కథ్యక్షత వహించిన బాబూ బిసెనచంద్ర వాలుగా రొకతంజివార్ల నంపిరి. "నాయకులసభవారు ఘనతమ మగునీసమగ్ర విషయమున దీక్షగా ఏకాగ్రతతో పనిచేయవలెను. దేశీయులందరును అన్నిపక్షములవారును గాంధీగారికి దీర్ఘాయురారోగ్యములు కలుగవలెనని ఏకగ్రీవముగా దైవమును ప్రార్థించుచున్నారు" అని అందు వ్రాయబడెను. షెరిపు దెనజీ (బొంబాయి), అలహాబాదు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు, చిటిగాంగు సాయంకాలసభాధ్యక్షుడు, టంగుటూరి పకాశం, కే.సి. రాయ (హైద్రా) గార్లు పంపిన తంజివార్లనుగూడ కార్యదర్శి చదివెను.

జ. కే. నారాయణ గారు

నారాయణగారు హిందీభాషలోనుపన్యసించిరి "విషయనిర్ణయ సభసభలో చాలమారును చర్చించిన పిమ్మట యీసమాధానము కుదిరినదిగాన మరల నీమహాసభలో సవరణల నుపపాదించి దానిని మార్పుటకు ఎవ్వరును

ప్రయత్నింపవలసి నమొదలు. ఆచరణయందులో మున్నట్లు తరువాత కనబడెనచో నపుడు సవరణల సుపాదించవచ్చును. గోవధలు పూర్తిగా తొలగవలెనని హిందువులు పట్టుపట్టగూడదు. చీనా మున్నగుదేశములలో జాధులు చాలమంది కలరు. వారు అహింసాధర్మమును పూర్తిగా వమ్మెదరుగాన ఆదేశము లలోనున్న మహమ్మదీయులకును జాధులకును యిట్టికొట్టాట లేమియునులేవు హిందూమతము మున్నగుమతములపట్ల మహమ్మదీయులు సహనమును చూపవలెను. మహమ్మదీయదేశము లలో యితరమతములవారుగూడ నున్నను అచట మతకలహము లేమియును లేవు గాన మన దేశమునగూడ నట్టి సామరస్యము కలుగవలెనని నారీమనుగారు నుడివరి.

పండితమోతీలాలు నెహ్రూగారు

విషయనిర్ణయ సంఘసభలో ఆమోదింపబడిన తీర్మానములను అధ్యక్షుడు మహాసభలో నుపపాదించెను.

“విషయ నిర్ణయసంఘసభలో రెండు మతములవారును అన్ని తీర్మానములను పూర్తిగా చర్చించి సద్భావముతో నామోదించిరిగాన నీసభలోగూడ నట్టి సహనసద్భావములు గోచరింపగలవని నమొదలు. హాతినిగొరించి ఒక హిందువును గోచరింపగలవని ఒక మహమ్మదీయుడును. సవరణల సుపాదించగోరుచు నాకు వ్రాసిరిగాని రెండుమతములవారిలోను హెచ్చుమంది యీసవరణలను కోరిన తప్ప నేను అనుమతి నియ్యదలచుకొనలేదు. మొదట నాసవరణతీర్మానములనుగూర్చి ఉపపాదకులు తెలుపుచున్నందులను సావధానముగా వినుటకుమాత్రము సభ్యుల కవకాశమిచ్చెదను. మనము వివిధమతముల ప్రతినిధులుగా నీసభకు రాలేదు. దేశమున చాలవలకుబడిగల నాయకులముగానే వచ్చితిమి. గాన మీరు యీ సభలో ఆమోదింపబడిన తీర్మానములను మీమీప్రాంతములలో బాగుగాబోధించి ఆచరణలోనికి తెచ్చుటకు గట్టిపిసి సలుపవలెను. మీ రెండు చేయనిచో యీ సభలో యీ తీర్మానముల నామోదించుట నిష్ఫలము. వివాదలకు కారణములగు నన్ని విషయములను చర్చింపబడకపోయినను ముఖ్యవిషయము లన్నియును బాగుగాచర్చింపబడెను. న్యాయవాదులలో కొందరివలె తీర్మానములలో కలహాకాశములను చెడుటకు మీరు ప్రయత్నింపగూడదు. బద్ధిభ్రాతృకముగా మైత్రిని నెలకొల్పుటకు ప్రాశస్త్యం న వలెను.” అని అధ్యక్షుడు నుడివరి. ఒకవంక మహమ్మదీయులును వేరొక ప్రక్క హిందువులును కూర్చుండునట్లు ఏర్పాటుచేసెను.

పండిత నేకీరాంశర్మగారు

“హాతినిగూర్చిన సవరణ సుపాదించెదరా?” అని అధ్యక్షుడు శర్మగారి నడిగెను.

“మీ ఆజ్ఞ ఎటులైన నటులచేసెదను. కొన్నిచోట్ల హాతిని మహమ్మదీయులను, అజానును హిందువులను పశుబలమువలన నాపితేసిరి. అట్టిదికముందు జరుగకుండుటకే నేనీసవరణ సుపాదించగోరితిని గాన మీరు నిర్ణయించిప్రకారము హిందూసభ్యులలో హెచ్చుమంది కోరిననే ఉపాదించెదను” అని శర్మగారు నుడివరి. హెచ్చుమంది అంగీకరింపవలెనని శర్మగారు సవరణ సుపాదించలేదు.

నమాజు చేయుటకు తాత్కాలికముగా సభను విరమించిరి.

చాలచోట్ల మహమ్మదీయులు లలంతముగా హాతిని నిరోధించిరిని పండిత దీనదయాశుశర్మగారు తెలిపిరిగాని సవరణ సుపాదించలేదు.

“రెండవతీర్మానమున కొన్ని పరితులలో వాక్యముల కూర్పు సరికాలేదు గాని వానిని మార్చగూడదని మీరనుటచే మేము ప్రతికూలముగా వోటునియ్యము” అని జయరాందాసు చౌలతరాంగారను సింధురాష్ట్రమువారగు హిందువు లిరవులు ను తెలిపిరి.

కడపటి తీర్మానము ఓట్లకుపెట్టగా ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడెను.

5, 6, 7, 8 తీర్మానములు

నమాజు ముగిసిన పిమ్మట 5, 6, 7, 8 తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడెను.

కడపటి తీర్మానము

“మహాత్ముని ఉపవాసదీక్షలో కడపటివారము జరుగుచున్నది గాన దేశీయులగు స్త్రీలును పురుషులును ఎల్ల వారును ప్రతిదినమును ప్రార్థనలు సలుపవలెను. ఈ నెలరివ లేదని ప్రతి గ్రామమునను పల్లెలలో

పట్టణములలోనుబహిరంగసభలనుజరిపి భగవంతును ని ప్రార్థింపవలెను. దేశమున సహనసద్భావములు గాగుగా నెలకొనునట్లును, ఈసభలో జరిగినతీర్మానములను దేశీయులందరును ఆమోదించి అనునరించునట్లును అనుగ్రహింపవలెను అని యాశ్వరుని ప్రార్థింపవలెను” అను కడపటి తీర్మానముగూడ ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడెను.

ఆంగ్లపంచాంగముప్రకారము నేడు (2వ లేదీ) మహాత్ముని పుట్టినదినము గాన నేడు తీర్మానము ఆమోదింపబడుట గొప్పశుభమాచన గాన మీరందరను ఇండ్లకేగినచెట్టనే రివ లేదని బహిరంగసభలను ఏర్పాటుచేసి ప్రార్థనలు జరుపవలెను” అని నెహ్రూపండితుడు నుడివెను.

ముగింపు

రెండుమతముల నాయకులలోను చాలమంది అభినందనోపన్యాసముల నొసగిరి. హిందూమహమ్మదీయమైత్రి అత్యవసరమని నాయకులందరును తెలిపిరి. స్వరాజ్యమునకు మూలాధారముగు హిందూ మహమ్మదీయమైత్రికి నేడే శంఖుస్థాపన జరిగినదని, దేశబంధుదాసు, శ్రీమతి సరోజినీ, మాలానా షేక్ తాలీ, మాలానా మహమ్మదాలీ, శ్రీధానందస్వామి, పండిత గోకర్ణనాథ విశ్రాంతి మున్నగువారుపన్వసించిరి.

సభ్యులను ప్రోత్సహపరచుచు అభినందించుచు అధ్యక్షుడు డబ్బోవ్స్కీవ్యాసము నొసగెను. సభానిర్వాహకులను చాల ప్రశంసించెను.

“మహాత్ముని ఉపవాస దీక్షలో కడపటివారము జరుగుచున్నది గాన దేశమునందంతటను అన్నిసంఘములవారును సమష్టిప్రార్థనలను గావింపవలెను. క్రైస్తవతీర్మానమును పూర్తిగా అమలు జరుపవలెను” అని అధ్యక్షుడు నుడివెను.

నాయకుల అభిప్రాయములు

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు

నిన్న 2 వ లేదీ సాయంత్రానికి మాలవ్యాజీలాహారు చేరెను. ఆయన రావల్పండి వెళ్ళదలచిరి. కోహాటులో నవ్వపడిన వార్తాపత్రికలకు నాటినెదరు.

“నేను నిన్న 1 వ లేదీని మహాత్ముని రెండుసారులు చూచితిని. చాల నీరసస్థితిలోజును రోజుకు కలుగుట సహజము. మనస్సున కాయాసముగూడ మెండుగానే యుండునుగాని మహాత్ముడు దైవరక్షితుడుగాన భగవంతుడు మహాత్మునిచెంతనే యున్నాడు. 21 రోజులను ఆ నాయాసము గా మహాత్ముడు దీక్షన జరిపి నిర్విఘ్నముగా ముగింపగలవని నాకు గట్టినమ్మకమున్నది.

చివర కేయే తీర్మానము లామోదింపబడెనో నాకు తెలియదుగాని యీసభవలన చాల మేలుకలుగగలవని నేను యాధిగా చెప్పగలను. ఈసభరాపండుగలలోనే సహనసద్భావములు వెల్లడి కాగలవు.

సభలో నాయకులు సద్భావమును చూపుటలనను మహాత్మునిదీక్ష శుభముగా ముగియుచున్నందునను దేశమున మంచి మార్పు కలుగగలదని నాకు గట్టినమ్మకమున్నది.” అని మాలవ్యాజీ తెలిపెను. రివ లేదీ ఉదయమున రావల్పండికి బయలుదేరెదరు.

లాల్లా లజపతిరాయిగారు

లాల్లాజీగూడ 2 వ లేదీనేలాహారు వచ్చెను. “సభను గూర్చి నేనేమియును చెప్పజాలను గాని చాల కఠిన సమస్యలలో సమాధానము కుదురుట మిక్కిలి ప్రశంసనీయును. ఇక దేశీయులు గూడ నా తీర్మానముల ప్రకారము నడుచుకొనుట కంగీకరించినచో అధికమగుమేలు కలుగగలదు. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు చాల సమర్థులతో సభను నడిపించిరి. ముఖ్యమైనది మనస్సులలో మార్పుకలుగవలెను.

నిన్న 1 వ లేదీ ఉదయమున 9 గంటలకు నేను మహాత్ముని చూచితిని. ఆయన లేజోల్లాసములను గలిగియుండెను. నీరసము తప్ప మరే అపాయమును కనబడలేదు. డాక్టరులు గూడ రిచ్చపడుచున్నారు.

నేను బహిరంగసభలను వెళ్ళువలన ఆకోగ్గము చాల బాగుపడినదిగాని వ్యాధి పూర్తిగా కుదురలేదు.” మూనిరంతరప్రయోగములను చేయుట కిప్పుడు శక్తిలేదు అని లాల్లాజీ నుడివెను.

త్యరలో లాల్లాజీ రావల్పండికిని కోహాటుకును వెళ్ళెను.

(ఆ. వె)

ఆంధ్ర రాష్ట్రము మహాసభ
మదరాసులో 18, 19, 20 తేదీలను జరుగు ఆంధ్ర రాష్ట్రము మహాసభకు శ్రీయుత గాడిచెర్ల హరిశర్వోత్తమ రావు యం. ఏ. గారు అధ్యక్షత వహింప నంగీకరించిరి.

ఆంధ్రమహాసభ

మదరాసులో 18, 19, 20 తేదీలను జరుగు మున్న ఆంధ్రమహాసభకు శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి ఎం. ఎ. యం. యల్. సి. గారు రధ్యక్షత వహించుటకు సమ్మతించిరి.

వి. యల్. శాస్త్రి
కొ. శివరామకృష్ణరావు,
కార్యదర్శులు.

మృగ్దానాగారి స్థితి

లండన్, అక్టో 1:—రాత్రి 11/50 రషియా ఒడంబడిక ప్రకారము బ్రిటను ఇంకను రషియాకు అప్పనియ్యటకు పూనుకొన్నచో ఆంగ్లోసోవియటు ఒడంబడికను తప్పక పార్లమెంటు ప్రోసిజేయునని బైమ్స్పత్రికావిలేఖరి తెలుపుచున్నాడు. మృగ్దానాగారిని మంత్రిపదవికి రెచ్చిన పక్షమువారే ఆతనిని పదవ్రస్తునిగజేయు సందిధులై యున్నారని నిర్ధారణ జేయుచున్నారు.

వాతావరణస్థితి

1924 సం॥ అక్టోబరునెల 3-వ తేదీ శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముంబై	అహ్మదాబాద్	అలహాబాద్	అలహాబాద్	అలహాబాద్
ముంబై	అహ్మదాబాద్	అలహాబాద్	అలహాబాద్	అలహాబాద్	అలహాబాద్
గోపాలపురం	85.1	77.4	0.74	4.01	44.96
విశాఖపట్నము	86.9	76.1	0.13	2.22	87.09
కాకినాడ	82.4	75.6	1.25	4.04	89.09
మచిలీపట్నము	79.8	74.4	0.11	0.91	41.59
కర్నూలు	80.0	74.6	0.45	0.55	26.01
బళ్లారి	83.9	78.9	...	0.02	20.51
కడప	87.1	76.2	...	0.86	81.23
నెల్లూరు	90.1	75.9	...	0.41	87.98
మద్రాసు	87.8	76.5	...	1.21	50.74
కడపూరు	92.9	75.7	...	0	52.94
కేలము	91.5	71.4	...	0.17	89.80
కోయంబటూరు	88.1	68.7	...	0	22.29
తిరువనాంతపురము	93.2	74.0	...	0.08	88.18
నాగపట్నము	92.0	75.5	...	0.26	54.98
మధుర	94.4	72.9	...	0.12	83.58
పాంబున్	90.0	79.4	...	0	87.00
తిరునల్వేలి	0	28.84
తిరుచేంద్రము	81.6	75.9	0.03	0.29	64.51
కొచ్చిన్	84.6	74.5	...	0.7	14.51
కాలికట్టు	87.0	74.4	...	0.43	117.16
మంగలూరు	85.5	73.7	0.01	0.62	125.68
తెంగుళూరు	82.8	66.9	...	0.95	85.87
మెర్కార	71.2	60.8	0.80	0.82	125.46
కొడైకనాల్	63.4	50.4	...	0.51	62.18

కాకినాడలో 1.25, గోపాలపురములో 0.74, విశాఖ పట్నమునందు 0.13, మచిలీపట్నమునందు 0.11 ఇంచుపడినది. సగటి వేడిమి 4 1/2 నుండి 11 తక్కువగానున్నది. కర్నూలులో 0.45 ఇంచు పడినది. సగటివేడిమి 7 నుండి 11 తక్కువగాను నది. రాజధాని యంతటి యంది ఆక్కడక్కడ చిన్న చిన్న వో వాతావరణము మారుమారులలో మారుమారులు.

సి. ఆర్. నాథుడు,
వాతావరణావ్రుద్ధుడు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1924 సం. ఆక్టోబరు నెల 3 వ తేది

శుక్రవారము

తేజస్వరూపిణి వారి రాజీనామా విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము

తేజస్వరూపిణి వారి రాజీనామా విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమును ప్రతిపాదించి నిశ్చయించిరి. "తేజస్వరూపిణి" క్రితకానంపాదకు లగు కాంపు బెలుగూరిని ప్రభుత్వమువారు మొదట ప్రాసక్యూటరును చేయటము, పిమ్మట దాని నుపసంహరించు కొనుటయు, ప్రజలందొళినకు కారణములయ్యెను. సందేహానికి చాలునని పెచ్చయిన కన్సర్వేటివుల పక్షము వీలున్న చాలుగదా. వర్గమెంటు పక్షం నీటివల ప్రశ్నలడుగుబడెను. మాక్స్ నాల్డు గారు సరియగు జవాబుచెప్పిరి. ప్రాసక్యూటరును పేషంట్ను తా మెట్టివల నెచ్చియుండలేదని మాక్స్ నాల్డుగారు ఒపారంగముగ చాటియుండిరి. ఈ కేసు నిలువదని తా మభిప్రాయపడినటుల, అట్లాశీర్ష జన రలుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. ప్రభుత్వమువారు సీరిమాత్రము ప్రోద్బలపరువలేదు. ప్రభుత్వము వారిటుల జవాబుచెప్పినపిమ్మట, కన్సర్వేటివుల తటితో సరిపెచ్చుకొని యుండవలసినది. అందుకు మారుగ, పక్షవాతిబుడిసి ప్రభుత్వమున కాశోపించుచు, కన్సర్వేటివులు పక్షానరాహిత్యమును ప్రతిపాదించ నెంచుచున్నారు. కాంపు బెలుగూరు సాంఘికవాదులు గాన, తేజస్వరూపిణి వారిని వదిలిపెట్టించిరి కన్సర్వేటివుల వాదము. కన్సర్వేటివులకు గిరింతలు కొండంతలు జేయుటకు కారణము లేకపోలేదు.

కాని లిబరలుపక్షమువారుగూడ వీరితో జేరుట విచిత్రము. కన్సర్వేటివుల ప్రతిపాదనము సహేతుకము నుండుచో దాని నామోదించవచ్చునని ఆస్కాత్తుగారు లిబరలుపక్షమువారికి సలహానిచ్చిరి. లిబరలు కన్సర్వేటివు పక్షములవారు చేతులు గలుపుచో తేజస్వరూపిణి మోటిపోవుననుటకు సందియములేదు. రాజ్యావారములో తేజస్వరూపిణి రాజనామా నీయవచ్చునని ప్రకటించుచున్నది. కాంపు బెలుగూరుకు సంబంధించిన చర్చలో తేజస్వరూపిణి మొకసేపు బయల్పడినను వీరిని పెద్దగండ మింకొకటి ఎదుర్కొనుచున్నది. రుష్యాసంధి విషయము కన్సర్వేటివు లిదివరకు అత్యంత ప్రాతికూల్యముజూపిరి. ఇది సహజమే. కాని లిబరలు పక్షమువారు గూడ చల రెగుట విచిత్రము. లాయడు జాగ్గారి ప్రగతిములు చూచువరులకు దెలియును. ఇంతటి నూరుకొనక రుష్యాసంధిని నిరాకరించు తీర్మానమును లిబరలుపక్షమువారే ప్రతిపాదించినారు. లిబరలు కన్సర్వేటివు పక్షము లివిషయమున ఏకమగుచునుటకు సందియములేదు. లిబరలు పక్షమువారిని సంత్సర్పి పరుచుటకు మాక్స్ నాల్డుగారు రుష్యాసంధి నిబంధనలను మార్పుజేసెద

రని తలంపజాలము. టుల గావించినచో మార్పులకు రుష్యా యంగీకరించునా?

రుష్యాసంధిని నిరాకరించునపు డయినను, తేజస్వరూపిణి రాజనామానిచ్చి ప్రజాభిప్రాయమును కనగొనకతప్పదు. తేజస్వరూపిణి పైకి చెచ్చిన లిబరలుపక్షమే వారిసానప్రభుత్వకు కారణముగనుట, కాలవై పరీత్యముగాదా? కాని, రుష్యాసంధి విషయమున తేజస్వరూపిణి రాజనామానిచ్చు నెడల, ఇంకను నెక్కుడు పలుకుబడిని సంపాదించక మానదు. బ్రిటీషుప్రజాభిప్రాయము సంధి కనుకూలముగ నున్నది. రుష్యాతో విరోధముజూపటవలన లాభమునకన్న నష్ట మధికముగ గలదని ప్రజలకు దెలిసిన విషయమే. అందుచే తేజస్వరూపిణి మరల విషయముగాంచుట కవకాశముగలదు. ఈమారు లిబరలుపక్షముపై నాథాపడవలసిన సవనరముండదు. విజయప్రాప్తినిగూర్చి మాక్స్ నాల్డుగారికి విశ్వాస మధికముగ గలదు. ముందేమిజరుగునో చూడవలయును. ఇంగ్లండులో పక్షము లేటుల మారుచున్నను, హిందూదేశము విచారింపనక్కర లేదు. హిందూదేశమునకు సంబంధించినంతవరకు, లిబరలు కన్సర్వేటివు లేటులప్రవర్తించిరో తేజస్వరూపిణి వారును అటులనే ప్రవర్తించిరి. తేజస్వరూపిణి హిందూదేశసమస్యను ధైర్యముతోచేపట్టి, రుష్యా సమస్యపట్ల "లే డ్తానామజూపిన బాగుండెడిది. కాని తేజస్వరూపిణి నోమునోచుకొనకబోయెను వెనుకటి ఘనాశయములను వాగ్దానములను వమ్ముగా వింటి. బెంగాలు అడ్వకేటు జనరలుగూ యస్. ఆర్. దాసుగారు "పషియాటిక్కు రివ్యూ" కొక వ్యాసమును వ్రాయుచు, ఇంగ్లండులో ముగల మూడుపక్షములును గలిసి హిందూదేశసమస్యను పరిష్కరింపవలయునని, హెచ్చరించిరి. హిందూదేశ సమస్యను పరిష్కరించుటకు గాక, దానిని మూలద్రోయటకు త్రివిధపక్షములవారును ఏకీభవించినటుల దోచును. ఇతర సమస్యలపట్ల, మువ్వరుమధ్య ఎట్టి యభిప్రాయభేద మున్నను, హిందూదేశసమస్యపట్ల మాత్రము ఏకభావమే ప్రవర్థిల్లుచున్నది. ఇట్టిసీతిలో ఇంగ్లండునందలి రాజకీయ పరిణామముపై నాశపెట్టుకొనక, భారతీయులు స్వశక్తిపై నాధారపడి యుండుట శ్రేయస్కరము. రాజాపు ఎన్నికలలో హిందూదేశసమస్యకొరకు తేజస్వరూపిణి మువారు పోరాడబోవుట లేదు. భారతీయులు స్వధర్మమును నిర్వహించి, ఆత్మవిశ్వాసము గనుపెంచునెడల, ఇంగ్లండులో నేపక్షమువారు అధికారమువహించినను స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము సంకీర్ణంపక తప్పదు.

హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనము

హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళన నావశ్యకతను బలపరచుటకు మహమ్మదీయ యువవాస మొంతవరకు తోడ్పడెనో డిల్లీ సమావేశ తీర్మానములు దెలుపగలవు. హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళనమును గూర్చి అసవరతము హెచ్చరించుచుండుట అరవిరహితముని ఎంచినవారు నేడు తమ యభిప్రాయమును మార్పుకొనకతప్పదు. ఇండియా ప్రభుత్వసభ్యుల హృదయ

ములలో మార్పుగలిగించుటకు గాఢ మహత్ముడు ప్రయత్నించెను. ఆమార్పు ఇంకను గలుగలేదు. కారణమేమి? ప్రజలు తమలోతాము కలహించుచుండ ప్రభుత్వమువారి కెట్టి గౌరవముండును? హిందూలకును మహమ్మదీయులకును మధ్య మనస్థిరము దొలగుట ముఖ్యమగుచున్నది. గాంధీ మహాత్ముడు దురుదృష్టి నివేషయమునకు మరలెచ్చెను. ఇటీవలనే యూరపుఖండమునంతను చుట్టి వచ్చిన లాలా లజపతిరాయిగారికి హిందూ మహమ్మదీయ కలహములు వెగటుగ దోచుట ంతిగాదు. హిందూదేశమువంటి బీదదేశమును లజపతిరాయిగా రింకొకచోట పరికింపలేదు. ఇట్టి దాడిద్రవ్యముగూడ అంతఃకలహములకే ఫలితమని లజపతిరాయిగారు గ్రహించిరి. ఇవి దొలగనంత వరకు ఆధ్యాత్మికబలము పె పొందుట దుష్కరము. మహాత్ముడు దురుదృష్టి అంతస్సభ్యమునకై తన శక్తినంతను ధారబోయుచున్నాడు. యూరపుఖండమునందు గాంధీమహాత్ముడు నెరుగినివారెవరును లేరని లజపతిరాయిగారు వెల్లడిజేసిరి. ఇందుకు కారణము లేకబోలేదు. మహాత్ముని కార్యక్రమము ప్రస్తుత సమయమున హిందూదేశ విముక్తి కుద్దేశింపబడినను నాగరిక ప్రపంచదృష్టి నాకర్షించుటకు కారణమేమి? అసహాయోద్యమ మారంభమయినపిమ్మట, మహాత్ముడు యూరపునకు బోయియుండలేదు. వీరి యుద్యమమునుగూర్చి ప్రచారము నలుపుటకు యూరపునం దెట్టిపర్వాటులులేవు. అయినను, మహాత్ముని సందేశము మానవకోటి కంతకును ఉపయోగించునను పక్షానము ప్రబలుచున్నది. ఆకారణముచేతనే, ప్రపంచమీసందేశమునుగూర్చి యాతురము జూపుచున్నది. ఇట్టిసీతిలో దానిని సఫలపరుచుటకు, హిందూదేశము తన శక్తినంతను వినియోగించుట ధర్మముగాదా? లజపతిరాయిగారు సూచించినటుల, హిందువులును మహమ్మదీయులును భగవంతుని తమ హృదయకమలములందు నిలుపుకొనవలయును. పోరాటములను మానుకొనవలయును. లేనియెడల ఉభయసంఘములును ఊణగతి జెందుటయు స్వరాజ్యము దూరమగుటయు సిద్ధించును. హిందూమహమ్మదీయులుగాను దెలిసినటుల, కేవలతీర్మానములవలన సంయోగము సిద్ధింపనేరదు. హృదయమాలిన్యము దొలగి, ప్రేమానుబంధము స్థిరపడవలయును. డిల్లీ సమావేశమునందు గనుపించిన ఐకమత్యతీతయము, పిమ్మటగూడ నిలుచుచో, నిరాశకవకాశముండదు. హిందూలను మహమ్మదీయులును తమకలహములను తామే పరిష్కరించుకొనుట కెప్పుడు సంసిద్ధులయిరో, స్వరాజ్య ముపుడే యంతురించినదని గ్రహింపవలయును. స్వరాజ్యార్హతను హిందూదేశము వెల్లడిజేసినదగును. ఆ పిమ్మట స్వరాజ్యమును నిర్మించుటకు కాల మెంతయో పట్టజాలదు. హిందూ మహమ్మదీయ సంయోగము బలపరుచుటకై మహాత్ముడు తపశ్శక్తిని ధారబోయుచున్నాడు. నేడు పదునాటవ ఉపవాసవ్రత దినము. మహాత్ముడు అరగంటసేపు నూలు వడుకుచునేయున్నాడు. అతడు సంత్సృష్ట హృదయముతో భగవద్భావననుగూర్చి యున్నటుల దెలియుచున్నది. డిల్లీ సమావేశతీర్మానములలో కల ముఖ్యమయినది, జాతీయసంఘాతాని సంఘనిర్మా

ణము. వివాదానికి ముగిసిన తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారి పక్షమున. గాంధీమహాత్ముని జీవితమునకు అధ్యక్షుడుగా నుండుటచే, ఇతడు తన గాంధీయ నమరస భావముతో పరిష్కార మగునని విశ్వసించవచ్చును. జాతీయజీవితమునం దిది మహత్తర మగు సమయము. స్వరాజ్యమునకు డిల్లీలో శంఖస్థాపన జరిగెను. హిందూ దేశమున కంతకును ప్రధాన నగరముగా డిల్లీయందే స్వరాజ్యస్థాపన జరుగుట శుభ చిహ్నముగదా! చారిత్రపరిస్థితి మగు డిల్లీయందే, స్వరాజ్యసాధనార్థమునకు బూనుట హిందూదేశ భాగ్యముని ఎంచవచ్చును. డిల్లీనగరమున ప్రారంభమయిన మహాత్మా-గర్వమునకు తోడ్పడువా రెల్లరును సమ్యక్. వారి నామములు భావచారిత్రమునందు సువర్ణాక్షరములందు లిఖింపబడుట తద్భము.

డాక్టరు బిసెంటుగారు

డాక్టరు బిసెంటుగారుచేసిన దేశసేవను గురించిన భారతీయు లుండజాలరు. గాంధీమహాత్ముడు బిసెంటుగారిని గూర్చి చెలిపిన వాక్యములయందతిశయోక్తి గనుపించదు. బిసెంటుగారి రాజకీయాభిప్రాయములతో నేకీభవించినను నేకీభవించకున్నను, ఆమె కార్యదీక్ష అత్యాశ్చర్యకరమని ఎల్లరును అంగీకరింపకతీరదు. వార్ధక్యమునందామె గనుడరచెడిచాకచక్రముయవకులకు సైతము మార్గదర్శకముగా నున్నది. గాంధీమహాత్ముడును, బిసెంటుగారును చేరువకు వచ్చుట భారతీయులకు సంతోషకారణ మగుచున్నది. స్వరాజ్యమును తిలకించుటకు మెకు దీర్ఘమురారోగ్యములను భగవానుడు బ్రసాదించుగాకయని మహాత్ముడ కోరెను. సత్వరస్వరాజ్యస్థాపన జరుగుచో, బిసెంటుగారుచేసిన సహాయముచేదేశమెన్నటికిని మరువజాలదు. బాంబాయిలో నువన్యసించుచు, డాక్టరు బిసెంటుగారి వాగ్దానము జేసిరి. తాముగాని, తమ పత్రికగాని, స్వరాజ్యస్థితికై వనిజేసెడివారెవరిని నిందింపవనియు, తమను ఇతరులు దూషించినను మరల ప్రతికార మొనర్చుమనియు, బిసెంటుగారు ప్రకటించినపుడు, సభ్యుల సంతసము హెచ్చెను. ఇదివరకు న్యాయ విషయానికి ప్రతికర్తగా మహాత్మునినింద తరుదుగ నెలువడుట వలపురకు వ్యసనకారణమయ్యెను. మహాత్ముడెన్నడును ఇట్టి నిందలకు జవాబు చెప్పియండలేదు. బిసెంటుగారు చేసిన వాగ్దానము సఫలమగుచో, అన్నిపక్షములవారి మధ్య నైకమత్యము తప్పక గుడురును. వ్యక్తి మామూలన గలిగెడి మనస్పర్థలు పెచ్చుపెరిగి తుదకు దుఃఖకారణ మగుచున్నవి. బిసెంటుగారి సహాయమున నవలంబించిన మార్గము ప్రశంసార్హమగుటకు సందియము లేదు.

బెంగాలు-నూతనసంతి వర్గము

కలకత్తా ఇండియా అసోసియేషనువారికి లిట్టను ప్రభువుగా వచ్చిన జవాబుచూచిన నూతన ముత్రుల నిరూపకమున కవకాశము గలదని ఖోచును. కాని ముత్రులకు శాసనసభవారి ప్రోద్బలము లేనియెడల వారి వేతనములను మరల శాసనసభయెగుట బెట్టుట దుర్భమని లిట్టను ప్రభువుగారు దిద్దిరి. బెంగాలులో నింకను సంస్కరణములను రద్దుజేయలేదనియే వీరి యుద్దే

ఆంధ్ర

గాంధీమహాత్ముని వుజాసినీ

—:—:—

అక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు

చందాలు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

పంతులుగారికి చేసిన వసూళ్లు

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

ఇదివరకు 49152-12-5 ఇదివరకు 24179-6-11

విదేశీ వార్తలు

భారతదేశము

విప్లవదారుల భయము - పెద్దకుట్ర

తీవ్రమగుచర్యను దీసికొనవలెను

లండన్, అక్టోబరు 1:— ఉదయం 9/5 బెంగాలులో విప్లవకారులు చాల అపాయకరముగ నున్నారనియు బెంగాలు కేగాక ఇండియాకంతకును ఉపద్రవమును గలుగజేయు నున్నారనియు దీని నడంబడుతు త్వరలోనే తీవ్రమగుచర్యను దీసికొనవలెననియు కలఃత్రానండి ప్రెస్సుపత్రికా విలేఖరి లండను ప్రెస్సుపత్రికకు వ్రాయుచున్నాడు. ఈయుద్ధము త్వరలో రానున్న సంగతిని ఇండియాలోనున్న యూరపియనులు గాని భారతీయులుగాని గ్రహించలేకున్నారనియు బెంగాలు విప్లవకారులు తమ ప్రవలనమును ఒక్క బెంగాలులోనే గావించి యూరకుండుట లేదనియు వారికి కావలసినంతసామ్య పక్షము అగుచున్నదనియు వీరు చేయుభిక్షమును, హత్యలనుగూర్చియు వివరములను తెలియజేసెను. మునుపటికంటె ఇప్పుడు అతి చురుకైన జర్జనీనుండి వీరికి ఆయుధములను తుపాకులు లభించుచున్న ననుచున్నాడు. రషియానుండిగూడ దొంగతనముగ వచ్చుచున్నవట. బెంగాలులో విప్లవకారులలో గాలముదని అతిమరుగునగ జేర్చుకొనుచున్నారట విప్లవకులు యన్నటుల పోలీసువారికి చాలనిదయములు తెలిసినవి. చాలవరకు దానిని ఎంతవరకు యథాగతము విచారింప కనుగొనిరి. పరిపాలకవిభాగముగ గ్రంథములను బట్టుకొని శిక్షించుఅధికారము, కాసనములుతీసేయుబడినవట. అందుచే అధికారులకు ఈ విప్లవ ప్రవాహమును అరికట్టుటకు అధికారము లేకున్నదట. పరిశీలుకు దుస్థితియందున్నవి, అపశకునముగనున్నవి. ఇట్టి ఉపద్రవమును తక్షణము కఠినచర్యను దీసికొనుసమయము ఇదే. అందుకే కఠినచర్యను దీసికొనవలెననుచున్నాను.

భారతదేశమునుగూర్చి

తప్పునంగతులను దెలియజేయుట

బ్రిటిషుపత్రికలలో ప్రచారము

లండన్, సెప్టెంబరు 27:— కొన్ని బ్రిటిషుపత్రికల సహాయముతో కొందరు సిగ్గునుండి భారత సామ్రాజ్య కాసనసభ అనధికారసభలపై బ్రిటిషు పత్రికలందు దాడిసల్పుచున్నారు. ప్రస్తుతపరిస్థితులు దుర్భరములు. వీరియధికారమును తగ్గించి పూర్వపు పరిస్థితులను ప్రవేశపెట్టుట చాలయవసరదట. ప్రస్తుతపరిస్థితులందు సంస్కరణములను మరల వినియోగించి అమలుజరుపుట అసాధ్యమని లిట్టన ప్రభువు యభిప్రాయమునే రిండింగు ప్రభువు గూడ అంగీకరించుచున్నారట. ఈ సంగతు లన్నిటిని పార్లమెంటులో తెలియజేయుట మంచిదని రాజప్రతినిధి తెలియజేసెనట. విప్లవకారుల ఆగడములచే బెంగాలు పరిస్థితులు చాలఉపద్రవమును సృష్టియందున్నవని ఫిరమగు నభిప్రాయమును కలుగజేయుటకు చాలప్రయత్నములు జరుగుచున్నవట.

లిబరల్స్ వెళ్ళిరి

లండన్, అక్టో 1:— ఆంగ్లోరషియా ఒడంబడికను గూర్చియు వర్క్మన్స్ వీక్షి సంపాదకుని యభియోగమును గూర్చియు లిబరల్స్ విచారించిరి. క్యాంటెలు అభియోగమునుగూర్చి జేయబడు ఆభిశంసన తీర్మానమును లిబరల్స్ ఆమోదింపవలెనని ఆస్పిక్రతుగాను తెలిజేసిరి. ఆంగ్లోరషియా వర్తకసంబంధమును అభివృద్ధిజేయుటకు పార్లమెంటులో ఒక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెను కాని ప్రస్తుతరూపమునున్న ఒడంబడికను ఆర్థికమరికకారణములతో ఆక్షేపించెదరట.

క్యాంటెలుపై తెచ్చిన యభియోగమును తీసివేసినందులకు ప్రభుత్వముపైన ఆభిశంసన తీర్మానమును కన్సర్వేటివులు పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టెదరట.

రైలు ప్రమాదము

కొల్హాములో రైలు డికోనుటచే 10 మంది చనిపోయిరి

82 మందికి గాయములు లగిసినవి

లండను ప్రభుత్వము దుస్థితి

రాజీనామా నెనగవచ్చును

పార్లమెంటు ఎన్నికలనూచనల అంశం

లండన్, అక్టో 2:— అపశకునము లభుడే కన్పించు చున్నవి. త్వరలోనే ఎన్నికలు జరుగగలవని పత్రికలు ప్రకటించుచున్నవి. క్యాంటెలు అభియోగమునుగూర్చి కన్సర్వేటివులు లిబరల్స్ సహాయముతో ఆభిశంసన తీర్మానమును ఆమోదించిరేని ప్రభుత్వమువారు వచ్చేవారము రాజీనామా నీయవలసివచ్చునట. ఈతీర్మానము సమంజసముగనున్న లిబరల్స్ అంగీకరించవలెనని ఆస్పిక్రతుగాను పాతముసరిట. రషియాకు బూమునిచ్చెదమను అభయమును సూచించుచుచే రషియా ఒడంబడికను త్రోసివేయుటకు లిబరల్స్ వత్తుచున్నారు తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెనుండుటచే ప్రస్తుతప్రభుత్వమునకు చాలయవ్వరానున్నది. నిలువదు. కాని లిబరల్స్ ను సన్నిహితముట ఒడంబడికను ప్రభుత్వము వారు సవరణజేయుట కింకను అవకాశమున్నదనుచున్నారు. నవంబరువరకు ప్రస్తుతప్రభుత్వము అధికారములో నుండునేని రషియా ఒడంబడికను తప్పక నవంబరులో నిరాకరించెదరని అంచనను అనుకొనుచున్నారు. ఒడంబడికను నిరాకరించినచో ఎన్నికలు జరుగకుండజేయుట కటలు వీలో తెలియకున్నది.

సూడాను పరిస్థితులు

కార్తూము, అక్టోబరు 1:— సూడానులో కొందరు మైనికులు సూడానుపటాలములో తిరుగుబాటునర్పతుకు ప్రయత్నించిరి. ఎవరును వీరితో జేరలేదు, నివ్వలమైంది. పటాలపు లేఖకులు ఇంకొక మైనికుడుగూడ ప్రయత్నించి ఇటులనే వ్యర్థులైరి. వీరికి 18 మాసములు శిక్ష విధింపబడెను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వపటాల మొకటి ఈ ప్రదేశమున కేగినది. పరిస్థితులు ఇప్పుడు క్రమపరిస్థిలం దుచ్చువి.

ఇండియా కార్యాలయము

నియమరమాలు

లండన్, అక్టోబరు 1:— సర్ హావిలతు హార్న్ ఫోర్ రెజిస్ట్రారు మాంటుగార్డు ఇండియా కార్యాలయపు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. ఇండియా కార్యాలయపు వైసిక సమిష్టి కార్యదర్శిగ బ్రౌవున్ గారు నియమింపబడిరి.

ప్రాచ్యదేశ పాలక మార్గము

ను గూర్చి డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—

గ్రేటుబ్రిటను భారతదేశమునకు సమానస్వత్వములను, బాధ్యతాయుతపాలనము నిచ్చి పరిపాలన జేయుట ప్రయోజనకారిగాదు. వానిని ఎంతసేపు భారతీయులపై అధికారమును వ్యక్తి రూపేణా చెల్లాయించవలసినది. ఇదే వాటికి చక్కగ నచ్చునది. అందరకును సమానస్వత్వము లుండవలె నననది భారతీయులకు అవివేకముగ గన్పించును. అర్థమును గ్రహించరు. భారతీయులకు వ్యక్తి పాలన ము వచ్చును. వారికి ఈస్వత్వములు బాధ్యతాయుతప్రభుత్వము నచ్చవు. పాశ్చాత్యులకు కాసననిబద్ధమైనపాలనము గావలెను. గ్రేటుబ్రిటను ఈసంగతిని గ్రహించినచో భారతదేశమును పాలించుటకు తేలికగ యుండును.

గాంధీగారు అవలంబించుచున్న రాజకీయ పక్షపార్థమును తెలుసుకొనుటకు పాశ్చాత్యులకు చాలవ్యవస్థనను గాంధీగారి మార్గమును భారతీయు లందరును ఎట్టి భిన్నాభిప్రాయములతో నున్నను వాదించెదరు. ఆయన చాలగొప్పవారని అంగీకరించెదరు.

ఇరాకు సరిహద్దు

మసోలులో తురుష్కు సైన్యములు

లండన్, అక్టో 1:— మసోలులో తురుష్కు సైన్యము లన్నిసంగతినిగూర్చి వరల లండను నుండియు జనీనానుండియు లగ్జికి మరల తెలియజేసిరి. మొదటి ఉత్తరమును ఇండెవరతురుష్కులు ప్రత్యుత్తరము నీయలేదట.

విరిమనసరిహద్దు

కామన్సునభలో చట్టము

చాంబర్లెనుగూరి యభిప్రాయము

విరిమన సరిహద్దునుగూర్చి కామన్సునభలో చర్చించునపుడు సరిహద్దు విచారణసంఘమువారు త్రొత్తసరిహద్దును నిర్ణయించెదరని నమ్మకాలచనియు నక్షణదేశమున ఇటలీ జరిగిన దురదృష్టపు సంగతులు తలస్థింపకపోయినచో ఈసరికే ఈ సమస్య పరిష్కారమై యుండజిడదనియు చాంబర్లెనుగారు తెలియజేసిరి. విరిమన ఒడంబడికను మరల చర్చలో ప్రవేశపెట్టుట తప్పనిది. అట్లుగ తనసభ్యుని నియమించినచో అట్లువారిచే నియమింపబడిన ప్రతినిధిగ నే ప్రభుత్వము వారు నియమించు ప్రతినిధి యుండునని ప్రభుత్వమువారు రథయమొసగుటచే తృప్తిరముగ నున్నదనిరి. అట్లువారు తమప్రతినిధిని నియమింపకునన్నచో ప్రభుత్వమువారే ఆపని పూర్తిజేయవలెనని లాంటిజార్జి గారు తెలియజేయుట బిల్లుఅంగీకరించుచు ప్రస్తావించి.

బ్రిటిషు కామన్సుల్లో విర్రండుగూడ ఒకడొమినియనుగ జేర్చుకొని విశ్వమునున్న సరిహద్దును పరిష్కారముగనని కప్తను బెడ్జిడ్ బెన్న గారనిరి. డివెలరాగారికి స్పృహగూర్చి వ్రాసినలేఖను చంపుచు దానికి విరుద్ధముగ ప్రవర్తించరాదనిరి.

ప్రాత ఒడంబడికను మార్చినందులకు, చాంబర్లెనుగారు ప్రభుత్వమువారిని దూషించిరి. ఒక ప్రక్కనే ఒత్తివీని కలుగజేసినచో ఇవహారమును ప్రభుత్వము నెడగొట్టినది.

ఈజిప్టులన విర్రండులో అల్లంలుజరుచునని కొందరు కొనుట మంచిదిగాదని క్లెయిన్సు గారుబిట్టిరి. ప్రభుత్వమువారు జేసినపని మంచిదేయని లాంటిజార్జి గారనిరి.

అట్లుగతరపున కార్నెల్ గారిని నియమించెదరట.

విరిమనసరిహద్దు సంఘచట్టమును నిరాకరింపవలెనని అక్టోబరువారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానమును కామన్సునభవారు నిరాకరించిరి.

రిపుల సరిహద్దు

123 గురు చనిపోయిరి

మ్యాడ్రిడు, అక్టోబరు 2:— ట్యూటను, షేషానుమధ్య స్పెయిన్ మార్గమును ఆరికట్టుటకు రిపులు ప్రయత్నించిరి. కాని ప్రతిఘటింపబడెను. దారుణపోరాటము జరిగెను. 123 రిపులు చనిపోయిరి ఇందులో ముగ్గురు ఖయిదులున్నారు.

మార్గకంపెనీ, ఇంగ్లండు బ్యాంకువారును జర్మనీకి ఋణము నిచ్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

జనీనా ఒడంబడిక

జాతిసమితివారు సైన్యములను శిక్షించుటకు పూనుకొన్నవని ప్రపంచమునకు అంతకును సంబంధించినపని చాల పెద్దపని.

ఈఒడంబడిక అన్ని రాజ్యములకంటె ఇంగ్లండుకు చాల వరకు సంబంధించునని జనీనానుండి ప్రెస్సుపత్రికా విలేఖరి తెలుపుచున్నాడు.

జాతిసమితిసభలో సైన్యములను తగ్గించు ఒడంబడికను గూర్చి పూర్తిగ చర్చించిరి. అందరును సంతృప్తులైరి.

జనీనాఒడంబడిక గ్రేటుబ్రిటను, ఫ్రాంసుకు సహాయము చేయుటకు పరిస్థితులు నేర్పాటుజేసిన ననుచున్నారు.

జవాను ప్రతినిధిగూడ చిత్తుఒడంబడిక తృప్తిరముగ నున్నదనిరి.

పెంచి జర్మను సంబంధము

నిమిత్తగా వర్తకపుటాడంబడికను జేసికొనుటకు రాయబారములు ప్రారంభమైనవి. ఇంతవరకు అంతయు సప్యముగానే యున్నది.

చెంబి ప్రదర్శనము

ను 1925 లో మరల జరుపుటకు మంత్రిత్వమువారు నిశ్చయ జేసెదరనియు చర్చలో నున్న కొన్ని విషయములు మందుగ సరియైనమైనచో గిరిని నిశ్చయించుటకు తెలియచున్నది.

యమునానదివటదలు

7 మైళ్ల వెడల్పున మహావేగముతో ప్రవహింపుచున్నది

మనుష్యులు పశువులు గుఱ్ఱములు కొట్టుకొనిపోవుచున్నది

ధిల్లీలో యమునానదిపై నున్న పంతెనమీదుగా నీరు పోవుచున్నది.
పంతెన అపాయకరముగు సీతీలో నున్నది

షహదారా (ధిల్లీలో ఒకభాగము) నీటిచే చుట్టివేయబడినది

గ్రామములు మునిగిపోయివి. రైలుకట్టలు బెలిసిపోయివున్నవి. రైలుబండ్లు నిలిచిపోయినవి. టెక్సెట్లు కొన్నివాటికి డబ్బు తిరిగి యిచ్చివేయబడినది

శిశుమోతర రైల్వేలో గండ్లు

లాహోరు, అక్టోబరు 2:—పశ్చిమ తీరరైల్వే ప్రధాన బాటలో యేర్పడిన గండ్లునుండి యిటీవల తెలిసినపరాచారమువలన లాహోరునుండి సరాసరి రోజుపాకలు రేపటినుండి జరుగుచున్నాయి. కాని ప్రయాణము చేయదలచుకొన్నవారు తమ గమ్యస్థానమును సరిగా చేరగలగదానూ లేదా యశువివయము ఆలోచించుకొనవలసిన దనియు తెలియుచున్నది. అనేక చోట్ల చిన్నపంతెనలను పెద్దపంతెనలునుగూడ కొట్టుకొని పోవుట చేత అన్నితరగతుల ప్రయాణికులను చాలనేపు ఆగిపోవలసి వచ్చినది.

తుపానులో ప్రయాణము

తుపానువచ్చినపుడు కాలాగ్రహిణి రైల్వేలో ప్రయాణముచేయుచున్న దురదృష్టవంతులు చాలవీక్కులనుభవించిరి. పశ్చిమ తీర రైల్వేలోకి వెంటనే లెఫ్ట్ వెంటనే కర్నూలు సి.వాల్మీను యిచ్చుటికి కొత్తగావచ్చినాడు. మాయూగా 6 గంటలు పట్టినది ప్రయాణములు కాలాగ్రహిణి 2 దినములు పట్టెను. గండ్లవలన రైలు నిలిచిపోయినందున ప్రయాణికులు మొదటిరాత్రి రైలుబండిలోనే గడపవలసినవైనారు. వారిని తీసికొని వచ్చుటకు మరునాడు పంపబడిన రైలుబండి కొన్నికొన్ని చోట్ల భూమి బ్రదలగటచే నిలిచిపోయెను. ఈలోగా నీకటి పడెను. రైలుబండిలో పరుండుటకు స్త్రీప్రయాణికులకు మాత్రమే చోటుండెను. 19 మంది మగవారు మాత్రము ఆప్రక్కనున్న ప్లేటును ఆఫీసులోనికి తీసికొనిపోయి భోజనము చేయవలసివచ్చినది. కాని యిప్పుడు వచ్చుచున్న వార్తలనుబట్టి నీరు తగ్గి పోవుచున్నదని స్పష్టమగుచున్నది. (ఆ.ప్రె.)

ధిల్లీ ప్రాంతమున వరదలు

నది 7 మైళ్ల వెడల్పున

ధిల్లీ, అక్టోబరు 2:—ధిల్లీ ప్రాంతమున వరదలవలన మహాభయమునకు లోబడియున్నది. ప్రస్తుతము 7 మైళ్ల వెడల్పున మహావేగముతో పోవుచున్నది యింకను పొంగుచున్నది యమునానదిపంతెనగర్వనన్న రైల్వే పంపింగుప్లేటును నీటిలో మునిగియున్నది. నీరుగోడ్డునుట్టునుగు నిలిచియున్నది.

యమునానది పంతెనమీదు

బండ్లను పోనిచ్చుటలేదు

పంతెనను బలపరచుటకును రక్షించుటకును తక్షణప్రయత్నములు గావించబడుచున్నవి. బండ్లను గాని మనుష్యులనుగాని పంతెనమీదు పోనిచ్చుటలేదు.

మనుష్యులు పశువులు కొట్టుకొని పోవుట

రక్షించుటకు ప్రయత్నములు

40 మంది స్త్రీపురుషులు చెట్టిమీది కెక్కి ప్రాణములు గాపాడుకొనుచున్నారు. వారిచుట్టును నీరు నిలిచియున్నది. బయటికివచ్చుటకు మార్గములేదు. స్థానిక కాంగ్రెసు కమిటీ వలంబ్రతులును పోలీసువారును వారిని రక్షించుటకు ప్రయత్నములను చేయుచున్నారు. ఒక స్త్రీపరును కాగిలింతుకొని ఫిరోజ్ బాదునుండి ప్రవాహములో కొట్టుకొనివచ్చిన ఒకముసలివాడిచుట్టరక్షించబడెను చాలపశువులుగూడ రక్షింపబడినవి కానియింకను పశువులు ప్రవాహములో కొట్టుకొనిపోవుచునేయున్నవి. బోట్లు పోవుటవలనను తంతులు లేకపోవుటవలనను రక్షణోపాయములకు కొంత యిబ్బంది కలుగుచున్నది గాని వీలయిన

తెవరకు ఉన్నటువంటిపరికరములతో పనిజరుగుచునేయున్నది. కొంతమంది చిత్రములను జామటకును మరికొంత మంది సహాయముచేయుబుద్ధితోను వేలకొలది ప్రజలు నదిగట్టులమీదికి పోవుచున్నారు.

ధిల్లీలో కొంతభాగము నీటిలో నున్నది

నిన్నటినుండి యమునానది పొంగుచున్నది. నగరముయొక్క గోడ్డుగర్వనను మొండిచ్చు చోటలువెనుకవైపునకు నీరు వచ్చినది. వదిలి చేరువగానున్న బేలాగోడ్డు నిన్నసాయంకాలమునుండి నీటిలో మునిగియున్నది. అపాయకరముగాన నదిలో స్నానమాడుటగాని బట్టుఉడుతుటగాని నిషేధింపబడినది.

పశువులు గుఱ్ఱములు, శవములు తేలయాడుట

తేలుచున్నది. పశువులు గుఱ్ఱములు శవములు నీటిలో తేలుచు ప్రవాహమున కొట్టుకొని పోవుచున్నవి.

గ్రామములు మునిగిపోవుట

ఖాజీబాదువద్ద 20 గ్రామములును నదికికొత్తరైల్వేపున యింకను పెక్కు గ్రామములును నీటిలో మునిగిపోయినవని తెలియుచున్నది. ఈభాగములలో జరిగిన నష్టమును గూర్చి నిజపరిశీతులు తెలియుటలేదు. ధిల్లీ, ఘాజియాబాద్, మట్రా మధ్యకు నున్న గోడ్డు అచ్చట వృట్టు మునిగియున్నది. నిన్న ధిల్లీ నుండి 80 మైళ్లలో నున్న దాస్రాకు మోటారులో వెళ్లదలంచిన యొక పెద్దమనిషి ఘాజియాబాదువద్ద ఆపివేయబడెను. ఇక వెళ్లుట అపాయకరమని ఆతనితో చెప్పిరి. ఆతడు వెళ్లును గోడ్డు కిరుచైపులను వడదచేసినవ్యయముగూర్చి దుఃఖిరమైన వార్తలను చెబుచున్నాడు. (ఆ.ప్రె.)

సిన్హాకు జాబులు మూడుదినము లాలస్యముగా చేరినవి

సిన్హా, అక్టోబరు 2:—నిన్నటి దినమునను యాదినము మధ్యాహ్నము 8 గంటలవరకును చుక్కగా యెండిగాది అప్పటినుండి రెండుగంటలవరకు వర్షము కురిపినది.

కాలాగ్రహిణి రైల్వేలో నున్న భరత్ మూరు వద్ద దాటింపవలసివచ్చుటచే కలకత్తానుండియు కలకత్తానుండియు రాజులసిన జాబులు మూడుదినములు ఆలస్యముగా నేడు బట్వాడా చేయబడినవి.

యమునానదిపై నున్నపంతెన అపాయకరమైన సీతీలో నున్నది

షహదారాకు చుట్టును నీరునిలిచియున్నది

ధిల్లీ 2 అక్టోబరు:—ధిల్లీ ఘాజియాబాద్ మధ్యనున్న ప్రధానయూనైటెడ్ 6 చోట్ల తెగిపోయినదనియు రాకపోకలకు అభ్యంతరము కలుగుచున్నదనియు ధిల్లీపెద్దరైల్వే ప్లేటుకు వర్తమానము వచ్చినది.

యమునానది పంతెనమీదును గోడ్డుమీదుగా నీరు ప్రవహింపుచున్నది. పంతెనయే అపాయకరమైనసీతీలో నున్నదని తెలియుచున్నది. ఇ.వి.ఆర్. రైలుమీదు ధిల్లీఘాజియాబాద్ మధ్య పోవలసిన రైలుబండ్లన్నియు నిలిపివేయబడినవి. వరదలు తగ్గినగాని దాటింపుట కైన వీలుండదు. ధిల్లీగిరి రిలీఫ్ షహదారాకును మధ్యనున్న ఒకపంతెనలో గండి యేర్పడినట్లు తెలియుచున్నది అందువలన షహదారాలో రాకపోకలు నిలిచిపోయినవి. షహదారాకు పోయియున్న యిద్దరు యూరజియను స్త్రీలు ధిల్లీకివచ్చుటగాని ఘాజియాబాదుకు పోవుటకు గాని వీలులేక చిక్కుపడి అచ్చటనే యున్నారు. షహదారాకు అన్ని వైపునను నీరు నిలిచియున్నది. వరదయొకను

యొక్కవరుచున్నది. ధిల్లీనుండిపోవు బెలిఫోను తీగలు ఒకలాహోరుకు తప్ప తక్కినవన్నియు తెగిపోయినవి. ధిల్లీనగరమునకు మాత్రము వరదల వలనయేమియు భయములేదు.

టిక్సెట్లకు పైకము తిరిగి యియ్యబడెను

దమిలావార్త:—ధిల్లీనుండి కలకత్తా వైపునకు ధిల్లీనుండిగాజియాబాదుద్వారా సహారా పూరువరకును యాయబడిన టిక్సెట్లకు పైకముతిరిగి యిచ్చి వేయబడెను. (ఆ.ప్రె.)

ధిల్లీ, 8 అక్టోబరు:—కలకత్తానుండి కాలాగ్రహిణి పంజాబు మెయిలు జి. వి. పి. రైలు తూర్పు, ఆగ్రాగుండా పంపబడినదని ధిల్లీప్రేషనువార్త తెలుపుచున్నది. ఈబండి ధిల్లీకి మామూలుకంటె రెండుగంటలు ఆలస్యముగా వచ్చును. (ఆ.ప్రె.)

తూర్పుబంగాళి దేశమున వరదలు

కలకత్తా, 2 అక్టోబరు:—ఈ దిగువ తంబిని సిన్హాలో నున్న బెంగాలు గర్వనకును సర్. నరసింహ శిర్కకును హైందవసంఘమువారు పంపిరి. తూర్పు బంగాళ దేశములోని వరదలు పంటలను పాడు చేసినవి. బియ్యపురలు పెరిగినవి. అందువలన అహోపదార్థములు చాలవని తోచుచున్నది. ప్రస్తుతదృష్టిని తావుటకు బియ్యపు యొగుమతినావుటయు, బర్మాబియ్యమును దిగుమతిచేయుటయు ముఖ్యవసరములు వెంటనే తగినచర్య తీసికొనవలసినవి (ప్రార్థించుచున్నాము. (ఆ.ప్రె.)

కొలంబోలో వర్షములు

కొలంబో, 2 అక్టోబరు:—వర్షపాతం వలన రైల్వేరైలులో గండ్లు యేర్పడుటచే మెట్టప్రదేశములకు మెయిలుబండి ఆపివేయబడినది.

అల్లాబాదులో వర్షమువలన కలిగిననష్టము

ఇండ్లు రూపుమానిపోయినవి

అల్లాబాదు, 2 అక్టోబరు:—సోమవారము నాడు వర్షము మిమ్ముకుట ముగాకు రియట చేసెనటాటు క్రిందనున్న బ్రివర్ హోటలు రెస్టారాంటును పోస్టు ఆఫీసు మోటారు ట్రాన్సు పోర్టుకంపెనీ కార్యాలయములు మొదలగునవి రూపులేకుండ పోయిప్రక్కనున్న పర్వత చరియ విరిగి పోవుటచే దానిక్రిందబడి పూడిపోయినవి. అల్లారాలో వ్షములు యిండ్లకుగోడ్డుకు పంటలకు నష్టము కలిగించినవి. కట్టాడనుండి నైనిటాటుకును రాణిఖేటటుఅల్లారాలకును మోటారు రాకపోకలు పూర్తిగా ఆగిపోయినవి. (ఆ.ప్రె.)

యమునానదివలనకు భయము లేదు

నీరు తగ్గుచున్నది

దమిలా వార్తలు

ధిల్లీ, అక్టోబరు 3:—నిన్న రాత్రినుండి యమునానదిలో నీరు చాలా తగ్గినది. యమునానది మధ్యనున్న ఒక ద్వీపముమీద ముగ్గురు మనుష్యులు చిక్కి పడియున్నారు. నిన్న రాత్రి చాల ప్రాద్దుపోయిన తరువాత గ్రాంటు గోవ్డగారు 1 మనుష్యుని యీవలకు గొనితెచ్చిరి. తక్కిన వారిని గూడ రక్షించుటకు ప్రయత్నములు సలుపబడుచున్నవి. నీరు చాలవరకు తగ్గిపోవుచున్నది గావున యమునానది పంతెన కిప్పుడు అపాయము లేలగినది.

మొరాదాబాదు

ఏవోకొన్ని చోట్లలోతప్ప రైల్వే రాకపోకలు నిలిచిపోయినవి. పోస్టులు ఆధికారులు మనుష్యుల ద్వారాను ట్రాలీ ద్వారాను మరి యితరమార్గములచేతను టపాలకు పంపుటకు యేర్పాటుచేయుచున్నారు. జిల్లాలలోఅచ్చటచ్చట సహాయసంఘములు పంపబడినవి. వరదలచేత నష్టమెంతవచ్చినదనిజనీతుల బయటపడలేదు. రెండురోజులనుండి వార్తాపత్రికలు వచ్చుచుండుటలేదు. (ఆ.ప్రె.)

దక్షిణయిండియా వరదసహాయము

నేలం:—దక్షిణయిండియా వరదసహాయార్థము పి. వరదరాజులునాయుడుగారికి రు 900 చేరినవి. (ఆ.ప్రె.)

నాగపట్నం:—వరదసహాయార్థము పదివేలరూపల నీయవలసినదని సింగపూరు శాసనసభలో ఉపపాదించుట తమయుద్దేశ్యమని గౌ. పి. కె. నందినూరుగారు వోటీసు నిచ్చిరి. (ఆ.ప్రె.)

నాగపూరం నుండర లాజ్లిలో థియ సాఫికల్ సొసైటీ వారు బిశెంటుగారి 78వ జన్మదినోత్సవమును ఆచరించిరి.

(ఆ.ప్రె.)

శాసనసభ

రాకపోకలు:—డి. బి. టి. రంగారావుగారు, డి. సి. వి. విశ్వనాథశాస్త్రిగారు నేడుదయము నిష్ఠానందించుచు.

మదరాసు శాసనసభ్యులు టి. ఎం. మోయితు పాట్రిడ్జిగారు నేడుదయము విచ్చేసిరి.

అభివృద్ధికాని కార్యదర్శిగా నియమింపబడిన జి. టి. బ్రాకను వి. సి. ఎస్. గారు నేడుదయము, చెన్నపురి వచ్చి ఛార్జీబుచ్చుకొనిరి.

జగన్నాథభక్తసభ-ఎగ్జిక్యూరు:—రావుసాహెబు డాక్టరు యం. రామారావుగారి యాజమాన్యముక్రింద ఎగ్జిక్యూరు ప్రారంభమందలి "వేదవిలాస" భవనమునందు అక్టోబరు 5 న కేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు పాటకచ్చేరీ జనుపబడును. బెంగళూరు నివాసులగు, శ్రీయతులు హుగిరి వరసింహాపుర వేలు; డి. వి. తాయప్ప ఫిడెలు; యమ్. పట్టాచారి తల.

నిర్బంధ ప్రాథమికవిద్య

చెన్నపురిలో 24, 25, 26, 27, దివిజనులలో వచ్చే యేడునుండి నిర్బంధప్రాథమికవిద్య ప్రవేశపెట్టుటకు గాను అక్టోబరు మొదటి వారములో సాంకాలకుభోవు ఈసుగలపిల్లల జనాభాసంఖ్య తీసికొనబడును. అందుకై నియమింపబడు ఉద్యోగులప్రక్కలకు గృహస్థులుసగల ప్రత్యేకతరము లీయవలెనని కార్యోచనము అధికారులు గోచరున్నారు.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ:—చెన్నపురి ఆంధ్రసభ

వారి యాజమాన్యమున జరయూబపెరా భవనమునందు జరుపబడుచున్న దసరా మహోత్సవప్రదర్శన సందర్భమున నిన్నటి సాయంత్రము పిరాపురము మహారాజుగారు సభ్యులకు అల్పహారములను దొంగిరి. గడ్డె రంగయ్యనాయుడుగారు, మహారాజుగారి రాసగిన అతిథ్యమునకు సభ్యుల హృదయపూర్వకముగ వందనముల నర్పించుచు, పీఠికాపుర మహారాజులుంగారు ప్రభుత్వమునుండియు నాంధ్రసభ యెడల గన్పరుచుచున్న అభిమానమును సహాయమును ప్రశంసించుచు నుద్వేగించిరి.

అల్పహారానంతరము ఆంధ్రసభసభ్యులు ముట్టివెట్టి వచ్చి పూర్తియనుప్రహసనమును, సభికులను కడుపుబ్బనవట్టినట్లువిధమున ప్రదర్శించిరి. చాలముండి ఆంధ్రప్రముఖులు హాజరై యుత్సవమునందుపాల్గొనిసాయంత్రము నుల్లాసకరముగ గడపిరాత్రి 7-45గంటలకు తిరుతము నెలపులకువదిరి.

కర్నూలు మండల

కాంగ్రెసుసంఘము

మండలసభలు నంద్యాలలో 11 వ తేదీని జరుగును

చెన్నపురిసభలకు ప్రతినిధులు ఎన్నుకొనుటకును యితర రాష్ట్రములను చర్చించుటకును మండలకాంగ్రెసుసంఘ కార్యసంఘసభలునుభిద్దరుసంఘసభయును యీనెల 11 వ తేదీ కనివారమునాడు సాయంత్రము నంద్యాలలో జరుగును. సభ్యులందరును విచ్చేయప్రార్థితులని కార్యదర్శి శ్రీయత గాడిచర్ల వారి సర్వోత్తమరావుగారు తంతివార్తనంపిరి.

టావాయి (బర్మా) జిల్లాలో వన్నుల నిరాకరణము

రంగూను అక్టోబరు 2:—టావాయి జిల్లాలో వన్ను నిరాకరణోద్యమమును గురించి విచారించిరి పోర్టుచేయుటకు బర్మా శాసనసభలోని జాతీయ పక్ష ప్రతినిధులు ఆర్. సి. మాగారు నియమింపబడినది తెలియుచున్నది. ఈటావాయి జిల్లా కొన్ని సంఘములు క్రిమినలు లాసవరణచట్టముక్రింద నూతనముగా అక్రమ సంఘములని ప్రకటించబడెను. (అ. ప్రె.)

రషియాకు

ముఖము నియమాదేశము

రషియాకు ముఖమునిచ్చుట నైతికరూపేణ తప్పనియు అర్థిరూపేణ యంతమాత్రము నుదనియు రషియాకు పరపతి లేనందున వారు అందరిచాకిలను ఎగబెట్టుటచేత ఎంతమాత్రము ఆపహస ఇవ్వరాద యనుచున్నారు. ఇది లండన్ లోని సంపాదకుని యభిప్రాయము.

కీ॥ శే॥ టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలియారు గారు

మద్రాసు పౌరుల విచారము

నిన్నటి సాయంత్రము మహాజన సభాభవనమునందు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము స్వరాజ్యసంఘము, మహాజన సభవారల యాజమాన్యమున కీర్తిశేఖరుల శ్రీ టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలియారుగారి ఆకాలమరణమునకు తమ విచారము చెల్లుచున్న వారి కుటుంబమునకు సానుభూతి గనుబరచ గలందులకు ఒక సమావేశము జరిగినది శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు అధ్యక్షత వహించిరి. అన్నిపక్షముల నాయకులు పుర ప్రముఖు లెల్లరు సభ నలంకరించి యుండిరి.

అధ్యక్షులు గోపాలస్వామి మొదలియారుగారి హఠాన్మరణము హృదయపుటభేద మొనర్చుచున్నదనియు, కీర్తిశేఖరులకు అంతరంగిక మిత్రులనియు, వారి సత్త్వవర్చ, నిరాడంబరము, నిష్కల్మషజీవనము సాభాత్మత్వము మతావేశము జాతీయోద్యమాభిమానము నిరుపమానము లనియు అట్టిసుగుణ పుంజములను గల్గియుండుటచే ఎల్లరమమముల నాకర్షించియుండిరనియు అట్టి ప్రేమాప్యుని శవిత్రపూరుషుని తా మరుదుగ గాంచియుండుమని మిగిలిన గోపాలస్వామిగారు తమ జీవితకాలముం తయు దేశమాతృసేవయే పరమధర్మ మని తలచి యోధునివలె నిశిత చేతస్కుడై తన విధిని నిర్వహించి పిరస్వర్గ మలంకరించెననియు వారు గతించినను వారి యసమానయశస్సు చిరస్థాయియై యుండునని పేర్కొని.

తీర్మానము

మదరాసు పౌరుల ఈ సమావేశము నిష్కళంకమా దేశభక్తి గలవారలును, స్వాగృహీతులును, కాంగ్రెసు నేపకాగ్రణులగు శ్రీ కీర్తిశేఖరుల గోపాలస్వామిగారి ఆకాలమరణము వలన జాతీయోద్యమము నహిను గలిగిన సప్తమునుగు గుర్తించుచు, వారి కుటుంబమునకు తమ సాతిభూతిని చెల్లుచున్నామరు.

పై తీర్మానము శ్రీ. ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారిచే ఉపపాదించబడి వి. చెక్కరయ్య, అబ్దుల్ హమీదుఖాను, గడ్డె రంగయ్యనాయుడుగారుచే బలపరుపబడినది.

శ్రీ. పి. రంగస్వామి అయ్యగారు కీర్తిశేఖరుల గోపాలస్వామిగారిని తమ అగ్రసాదరునిగ భావించియుండి మనియు, ప్రతిసమావేశమునందు గోపాలస్వామి గారుతమ అర్హపద విని గాంచియుండి నిర్భయముగ తమ జాతీయోద్యేతములకు వెల్లడించుచుండి పురుషసింహ మనియు వారియందు తమ, కాంతి స్వాభావికములనియు, ఎట్టి సమయములందును ఏలాటి బెడరింపులకును లొంగక నిజముగ దేశాభిమానమును పోషించి యుండిరనియు, అందుకై వారి స్వలాభముల నెన్నింటినో సంతోషముతో వదులుకొనిరనియు నిజముగ త్యాగమూర్తులై లోకమును విడిరనియు నుడివిరి. శ్రీ టి. సదాశివయ్యగారు మొదలియారుగారి పవిత్రోద్యేతములను, మతాభిమానమును, స్వతంత్రభావప్రకటనయందలి ధీరత్వమును వర్ణించి మాతృదేశము ఆమూల్యకుమారత్వమును గోల్పోయిననిరి.

పిదప వి. చెక్కరయ్యశ్రేణిగారు మొదలియారుగారి సాధులీలత్వమును, తరుగని ఉత్సాహశక్తిని నిరాడంబరముగ కాలగ్రామనేపను ప్రశంసించుచు వారి మరణమునకై తమ విచారమును చెల్లుచిచ్చిరి.

శ్రీ వేమవరపు రామదాసు గారు గోపాలస్వామిగారు ఎట్టి విరమపరిస్థితులయందును వెనుదీగక దేశసేవ జేయు ముందంజ వేసియుండి తమజీవితమును మత్సరమర్పణము గావించియుండి రనియు, కీర్తిశేఖరుల ఆంధ్రదేశముందు తెల్లజునివారును, వారిని అభిమానింపనివారును లేరనియు, వారి ప్రవర్తనచే హిందూదేశమందలి నిజముగ బ్రాహ్మణైక రులయాశయము జాతీయయోద్యమాభివృద్ధియే యని వెల్లడించి రనియు నుడివిరి.

శ్రీ. మరుదవంపి పిల్లెగారు, కీర్తిశేఖరుల సుశీలమ్మ, దయాపరులనియు, వారి హృదయము ద్వేషభావాంకురములు లేక ప్రేమాన్నదమై యుండిననియు, పేర్కొని.

అబ్దుల్ హమీదుఖానుగారు, కీ॥ శే॥ గోపాలస్వామిగారు పిన్నలు పెద్దలనియు, హిందూమూల్యానులనియు, భేదము లేక ఎల్లరను సమానదృష్టిచే చూచి అందరచే గౌరవింపబడుచుండి రనియు, ఒకప్పుడు బ్రాహ్మణైకభేదోద్యమము జాతీయయోద్యమ మనకుప్రతిబంధకమై యుండుతరీ కీర్తిశేఖరుల అచంచితహృదయలై జాతీయతావలంబకులై యుండిరనియు, తీర్మానమును

హృదయపూర్వకముగ నామోదింపుచున్నానని చెప్పిరి.

శ్రీ గడ్డెరంగయ్య నాయుడుగారు కీర్తిశేఖరుల గోపాలస్వామిగారిలో 12 సంవత్సరములనుంచి తమకు పరిచయము గలదనియు, చెన్నపట్టణమునందు శాంతకాలముక్రింద పలు ఉద్యమములు, పలుకక్షులు బయలుదేరి జప్తిను పక్షమునాధుదేశమునకంతయు, తామే ప్రతినిధులమని వాకొనుసమయమున గోపాలస్వామి మొదలియారుగారిని ఎటులైనను తమపక్షమున కాకర్షించుటకై జప్తినుపక్షమునాధు గావించిన ప్రయత్నము లకు చలించక, నిశ్చలముగ దేశభక్తిని గలిగియుండి రనియు, ఆమరణాంతము దేశసేవ జేసినవారనియు, అట్టివారి మరణమునకు తమ పరితాపమును చెల్లుచున్న వారి ఆత్మకు కాంతి నొడగూర్చు పరమేశ్వరుని ప్రార్థించవలె ననియు, నుడివిరి.

శ్రీ. కె. భాష్యంగారు కీర్తిశేఖరుల తమ కల్పవిగ్రహుల మర్త్యమృతులును గురుసమానలై యుండిననియు, వారి జీవితము యువకుల కెల్లరకు ఆదర్శ ప్రాయ మునియు నుడివిరి.

శ్రీయత సత్యమూర్తిగారు కీర్తిశేఖరుల క్లాఫింపుచు, వారు భీరువునలై గాక నిజముగ వీరాగ్రసరులై జీవముల విడిచిరని ప్రశంసించి, అస్పృక్షులకు కృతజ్ఞతానందములను గమర్పించిరి.

పిమ్మట సభ ముగిసెను.

లీనినాదికము

త్వరలో ఖాయుచువలెనను కొరె

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండను, అక్టో 2:—కానున్నసభలో నిన్న ప్రత్యేకతంతివార్తసమయమునందు యేటుగారికి ప్రత్యేకతంతిమిచ్చుచు రిక్కుగారు తాను లీనినాదెనుగూర్చి యెట్టిప్రకటన గావించుటకు యిప్పటికి వీలులేదని చెలిపిరి. కొన్ని ములగూర్చి అవి యుగారు యింకను ఇండియా ప్రభుత్వముతో ఉత్తప్రత్యేకతరముల జరుపుచున్నారని చెలిపెను. అలివియు, సభ ప్రభుత్వమువారుగూడ లీనినాదెకపై ఉత్తప్రత్యేకతలో ప్రకటించవలెనని యుద్దేశించియున్నారు.

లండను దినపత్రికలో అంగ్లోఇండియన్ విశ్లేషణ గావించిన ప్రకటనలప్రత్యము లని ఇండియా కార్యాలయము వారుప్రకటించిరి.

అలివియుగారు వైస్రాయిగారి కోరికపై ఇండియా పరిస్థితులగూర్చి మార్గవాణులగు లండనుకు తిరిగివచ్చిపర ప్రధమకాబినెటుసభయందు మాట్లాడిరనుట అసత్యమని ప్రకటించెను. పరిపాలనావిధాన సంరక్షణగూర్చి సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారికిని ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిని యెట్టి భిన్నాభిప్రాయము లేదని చెలిపెను. దౌర్జన్యవిప్రహరణల నణచువిషయమున సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు యెట్టిసహనమును జూపజాలరని ప్రధానమంత్రి చెలిపెననియు, దానినే అలివియుగారు ప్రభువుల సభలో రెండు సార్లు ప్రవచనచిరనియు, బలపరచెను. ప్రభుత్వమువారి ఇండియా విధానము తెలియగూర్చి వచ్చిన ప్రశ్నలకు వేటిని నిరాకరించుచేడు. సమాచారమును గోరుచు వారికి ప్రత్యేకతర మియలేదనుట అసందర్భము. ఏవిషయమునగూర్చియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిని సామ్రాజ్యప్రభుత్వము వారికిని భేదాభిప్రాయము లేదని స్పష్టముగ ప్రకటనయందు చెలపబడెను.

మాయవరములో హారతాళము

మాయవరములో కాంగ్రెసు సంఘమువారి కోరికపైన 1 తేదీన హారతాళము జరుపబడెను. వికమత్సయగౌరవ గాంధీగారు దీర్ఘకాలము జీవించునట్లును దేవాలయములను చచ్చిలలోను వసీరులలోను ప్రార్థనలు నలుపబడెను. (అ. ప్రె.)

రాబోవు ఎన్నికలలో కన్నచ్చేటిపులు జాగ్రత్త పెట్టుటలో పనిచేయువలెనని ప్రైవ్యుప్రతిక హెచ్చరించుచున్నది.

భోస్తువిప్లవము

పెషాను, అక్టోబరు 1: భోస్తువిప్లవము ప్రచురణ కాంతింపుచున్నది. అమీరుని వైనికులు ఆప్టిమాని కనకము పట్టుకొన్నారు. కాబూలుభోస్తువిప్లవము సర సరి రాకపోకలు జరుగుచున్నవి. (అ. ప్రె.)

రెండవ వాయిదానూలు పంపిన వారి నామములు-సభ్యులు

పంపినవారి పేరు	జిల్లా	రిజిస్ట్రేషన్ నెంబరు	నూలుపొడవు గజములు	నూలు నెంబరు	తూకము తులము
361. రామచంద్రుని వేంకటప్ప	"	252	2000	10	8 7/8
362. నందూరి నగసింహాచార్యులు	"	1666	937	18	2 1/2
363. చతుర్దేవుల కృష్ణయ్య	నెల్లూరు	1196	4500	12	17 1/8
364. పోలవరపు గోవిందరావు	"	1254	4400	21	10 1/8
365. మరుపురాని కోదండరామిరెడ్డి	"	1258	2000	12	8 1/2
366. ఇస్మాయిల్ చౌదయ్య నాయుడు	"	1253	2100	14	7 1/2
367. కందాడై యతిరాజయ్య	"	1237	1433	12	6
368. కందాడై శ్రీనివాసరావు	"	1232	2550	12	9 1/2
369. మిడుతూరి వరదశర్మ	"	1222	2000	14	7
370. జి. వి. పున్నయ్య శాస్త్రి	కడప	1670	900	10	4 1/8
371. తిక్కవరపు రామిరెడ్డి	నెల్లూరు	1256	2000	19	5
372. ఇంద్రగంటి సుబ్రహ్మణ్యం	"	1223	2034	11	8 5/8
373. మహమ్మదు ఖాజా మొహిదీన్	"	1255	2666	10	13
374. వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య	"	1265	4000	17	11
375. దేశిరెడ్డి శేషరెడ్డి	"	1270	2000	17	5 5/8
376. పాటూరు సుబ్బరామిరెడ్డి	"	1221	2000	11	9
377. ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్య	"	1220	2000	21	4 1/2
378. చూరస్వామి పాగనూరి శివశర్మ	విశాఖపట్నం	1164	2000	15	6 1/2
379. రాళ్లపల్లి సుబ్బరామయ్య	నెల్లూరు	1688	2000	16	6
380. కొమంపూరి నరసింహాచార్యులు	"	1689	2000	17	5 5/8
381. వేమూరు లక్ష్మయ్య	"	1690	2500	12	10 1/8
382. బాలాంత్రపు శేషయ్య	గోదావరి	1691	2200	12	8 1/2
383. నందూరి అమృతరామయ్య	"	1692	1800	24	8 1/2
384. వరదాభిల్లా అన్నాజీరావు	విశాఖపట్నం	1693	1000	22	2 1/8
385. నిడదవోలు వెంకట్రావు	ప.గోదావరి	1068	2000	19	5 1/8
386. కదిరి శ్రీనివాసాచార్యులు	చిత్తూరు	1350	2000	9	10 1/8
387. కె. రామానుజం	"	1694	400	7	2 5/8
388. యం. అనంతేశయనం	"	1342	180	10	7/8
389. పి. కామేశ్వరరావు	గోదావరి	1695	2000	6	30
390. డి. వెంకటకృష్ణయ్య	"	1696	1500	17	8 1/2
391. ఉప్పలూరి రామమూర్తి	"	81	2000	10	9 1/8
392. సబ్బి సు వెంకటసుబ్రహ్మణ్య కృష్ణారావు	"	64	5000	17	13 1/2
393. చోడే రామలింగచౌదరిగారు	"	65	2000	13	7 1/2
394. మల్లేపూడి బుచ్చివెంకట్రావు	"	67	2050	19	5 1/8
395. పెదపాటి వెంకటనారాయణరావు	"	55	2000	38	2 1/2
396. పోతుపూడి నరసింహమూర్తి గారు	"	82	2164	15	6 1/2
397. నరసింహాచార్యుల సత్యనారాయణమూర్తి	"	79	2000	10	10
398. ఇనసాక రంగారెడ్డి	"	1299	2000	15	6 1/2
399. నేతి వెంకటసత్యనారాయణగారు	"	1606	2102	14	7
400. దంతలూరి లక్ష్మీపతిరాజుగారు	"	80	2188	18	8 1/2
401. పెద్దిరాజు హనుమంతరావు	గుంటూరు	366	2000	12	7 1/2
402. బోడా వేంకటరత్నంగారు	గోదావరి	75	2165	25	3 7/8
403. గరిమెళ్ల నారాయణరామమూర్తి	"	1698	2450	12	10
404. గుళ్లపల్లి రామకృష్ణయ్య	గుంటూరు	1671	2 00	15	6 1/2

వృత్తాంత లేఖలు

నెప్పలె

(ఒక విలేఖరి)

సెప్టెంబరు 27:— మా గ్రామముందు 17-9-1924 లేదీ హిందీపాఠశాలయొక్క టీ ఫాపింపబడినది. 15 గురు విద్యార్థులు చేరిరి.

మా గ్రామము చిన్నదైనప్పటికి ఖద్దరుద్యమమనందు పట్టుచున్న పరిపూర్ణోత్సాహమును గలిగియున్నది. 40 రాబు ములు పనిచేయు చున్నది. గ్రామముగా 30 మంది.

జూ బు లు

నరసన్నటి గాంధీ-కాకినాడ

ప్రతిసభనర్తకము విజయదశమి సందర్భమున కాకినాడ లో జరుపబడు గాన సభ లీ తత్వముకూడా సదరు తేదీలలో జరుపబడుచున్నట్లు చేయు నవసరము, దేశస్థభాగ్యక్షు లగు తివానా బహద్రులు, శ్రీ కొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడు యం, యశ, పీ, గా రాకస్మికముగా జ్వరార్తులగు తన నాన్రగ్రామ నిలిపి వేయుట తటస్థించినది. గాన సభ లు జరుగజినములు సమీపించినవని సంతోష స్వాంతలయిన జను లీవిచారవార్తని నిరుత్సాహలయి, శ్రీనాయుడుగారికి సంపూర్ణరోగ్యము లభించుగాక యనియు, వెంటనే గానసభల జరిపించు నవకాశము గలుగును గాకయనియు, ఆశించు చున్నాను. (పురవాసి.)

సుడిగాలి

గత నెల 26 లేదీ శుక్రవారం మధ్యాహ్నము 12-30 గంటలవరకే తాళ్ళపూడి గ్రామమున కొకమైలుదూరమున దక్షిణదిశను తూర్పుననుండి పడమర గా నొక ప్రచండమగు సుడి గాలియొక్కటి వీచినది. వేగశక్తిరపురం, బల్లిపాడు పొలములమీ దుగా అన్న దేనరపేట తిరుగుడు మెట్టలమధ్యనుండి రాగోలు పల్లి గుట్టలవరకు వీచినట్లులు కనబడినవి. ఈసుడియందు మహా ధ్వనియు-ధూమము కలిసియుండెను. నీటి సంబంధము గలిగిన చోట మంటలు లేదులు మహాశృంగారముగ నున్నది. మార్గమధ్య మున పెద్దపెద్ద చెట్లు కూలిసరి. నువ్వుకాయగూట్లు కొట్టి కుప్పలు పకువులపాకలు లేవకొట్టబడి ఘర్గాగుమారము వరకును విసరివేయబడినవి.

తెన్నేటి వెంకటరామేశ్వరరావు.

కాంగ్రెసు ప్రతినిధి అభ్యర్థి రుసుము

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము క్రిందటివారు తె వాడలో సమావేశమైనప్పుడు అఖిలభారత కాంగ్రెసునకు ప్ర నిధులుగా నుండగోరువారు చెల్లింపవలసిన అభ్యర్థి రుసుము మూడ రూపాయల నుండి ఒకరూపాయకు తగ్గించుటకు తీర్మానింపవ సినదిగా నే పంపిన తీర్మాన మెందుచేరినో సభలో చర్చకుపె బడి యుండలేదు. కాని ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘసభ్యులు తమ సభ త్వమునకు చెల్లింపవలసిన రుసుము మాత్రము మూడురూపాయ నుండి రూపాయకు తగ్గింపబడినది.

రాజబోవు తెల్లం కాంగ్రెసునకు ప్రతినిధులుగా నుం గోరువారు తమ దరిఖాస్తులను అక్టోబరు 10 లేదీ లోగా : పును అభ్యర్థి రుసుము మూడురూపాయలు చెల్లింపవలసినది జిల్లాసంఘకార్యదర్శులు ప్రకటించుచున్నారు.

ఈ పైవిషయమై నాచే పంపబడిన తీర్మానము త్రో వేయబడినదో, లేకచర్చింపబడనున్నదో తెలియలేదు ఆతీర నము చర్చింపబడనున్నయెడల యీనెల ౧౦ వ తేదీలోపున చర్చించి తీర్మానింపవలసియుండును. తదుపరి చర్చించినను ప్రయోజనము. ౧౦ వ తేదీలోగా చర్చించుటకు వ్యవధిలేక తోచినయెడల చరఖాస్తులు పంపు నియమితకాలము ఈవి యమై చర్చించి తీర్మానించువరకు నిలుపుదలచేయగోరుచునా ను. ఈ మాసాంతమువరకు నిలుపుదలచేసినయెడల మదరాసుల కూడనున్న ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘసభలో ఈవిషయము చర్చిం తీర్మానింపవచ్చును.

నామిత్రులు కొందరు చెప్పినట్లుగా, ఆంధ్రరాష్ట్ర సభ్యత్వరుసుము ఒకరూపాయకు తగ్గింపబడినందున అఖిల భారత కాంగ్రెసునకు నిలువవలయు ప్రతినిధుల అభ్యర్థి రుసుముకు తగ్గింపబడినట్లే యనువిషయము న్యాయసమ్మతమైనయెడల సంగతి నైనను వెంటనే ప్రకటించగలందులకు రాష్ట్రీయసంఘ కార్యదర్శులను ప్రార్థించుచున్నాను.

నం! వెం! రంగారావులు అం! రా! సం! సభ్యుల

తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము - బందరు

1923-24-వ తేదీన కైకలూరు తాలూకా మండలి గ్రామములో శ్రీయుత గుడివాడ వెంకయ్యగారి భవనములో జరిగిన తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘసభ్యుల సాధారణ సమావేశమునందలి కార్యక్రమము.

హాజరైన సభ్యుల సంఖ్య 29కి

మల్లాప్రగడ చంద్రశేఖర రావుగారి రాజీనామా అంగీకరించడమైనది. వారిస్థానే కొత్తూరు కృష్ణయ్యగారిని ఎన్నుకొనడమైనది.

ముఖ్యపదవి

వలసి నిబంధనలు తయారుచేయుటకు యాక్రిందివారిని ఉపసంఘముగా వేయడమైనది:—

1. ఉప్పలూరు ముత్తరాజుగారు 2. ఘడియారం సాంబయ్యగారు 3. బొగ్గపాపు వెంకటకృష్ణయ్యగారు.

1923-24-వ తేదీన జరిగిన సాధారణసభలో చేయబడిన 1వ తీర్మానము ప్రకారము ఆంధ్రజాతీయ కళాకాలవారి స్వాధీనములోనుంచిన మగ్గులను తిరిగి కాంగ్రెస్ సంఘమునకు వాపసు చేయవలసినదిగా కోరడమైనది.

ఉ॥ షే॥ వెం॥ నరసింహారావుగారు ఆంధ్రజాతీయం సాంబయ్యగారు ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడినది.

2. రాబోవుసమావేశము రాబోవు జి॥ కా॥ సంఘసాధారణ సమావేశము (గుడివాడ తాలూకా) ముదిగేపల్లి వద్ద జరుపవలయును. సదరు సాధారణసమావేశము అక్టోబరు చివరవారములోగాని నవంబరు మొదటివారములోగాని జరుపవలెను.

(సం) ఆత్మూరి నాగేశ్వరరావు, అధ్యక్షుడు.

ది 22-2-24-వ తేదీన కైకలూరు తాలూకా మండలి గ్రామములో శ్రీయుత గుడివాడ వెంకయ్యగారి భవనములో సమావేశమైన 1923-24-వ సం॥ జరిగిన తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెస్ కార్యనిర్వాహకసభయందలి కార్యక్రమము.

1. సాధ్యమైనంత త్వరలో మోటారుకారులను అమ్ముటకు ప్రెసిడెంటు సెక్రటరీ కోశాధిపతులను, ఆత్మూరి నాగేశ్వరరావు ప్రైవేటులో వెంకటసుబ్బారావు, భోగరాజు పట్టాభిషేకరామయ్య పంతులుగార్లు సంపూర్ణాధికార మివ్వడమైనది.

2. ప్రభుల హనుమంతరావు, శిష్ట వెంకటేశ్వరరావు గార్ల ప్రచారపు దరఖాస్తులు రాబోవు సమావేశమునందు ఆలోచింపబడును. మోపిదేవి హనుమంతరావుగారు తాము స్వగ్రామములో పనిచేయుదుననియు యితర తాలూకాలకు వెళ్లుటకు వీలులేదనియు పంపిన దరఖాస్తు చదువడమైనది. దివితాలూకాలో పనిచేయుటకు యిదివరకే ప్రచారమున్నందున వీరు ఆక్కడనే ప్రచారము చేయుటకు వీలులేదు.

3. జమీనార్లేపల్లి, పురిటిగడ్డ, బందరుపట్టణము, కోకి పర్రు గ్రామములోని హిందీపాఠశాలల దరఖాస్తులు రాబోవు సమావేశములో విచారింపబడును.

4. ఖద్దరుబోర్డువారు లైసికలు కావలసినదని పంపిన దరఖాస్తు చదువడమైనది. కార్యదర్శిగారికి వీలైనపుడెల్ల నివ్వవచ్చును.

5. ఖద్దరు ఇన్స్పెక్టరుగారి రిపోర్టుపై ఆక్షేపణలు ముందు జరుగవలసిన యేర్పాటు: వడ్లమన్నాటి సంఘము తాలూకు నిల్వసంకుతో కల్లిఖద్దరు విషయమై సంపూర్ణముగా ఖద్దరు అవును కాదు అనువిషయమును గురించి నిర్ధారణచేసి పంపుటకు (లోగడ కార్యదర్శిగారివల్ల పంపబడిన ఉపసంఘమువారగు) చెరుకువాడ వెంకట నరసింహారావుగారు, మాలెంపాటి వెంకట కృష్ణయ్యగారు, ప్రభుల హనుమంతరావు గార్లు కోరడమైనది.

6. గాంధీపూజానిధి మొత్తమును ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘమువారు వెంటనే పంపివేయవలసినదిగా చేసిన తీర్మానమును చదువడమైనది:— జిల్లాలోని నాలుగు డిపోలమీదను సుమారు 1000/- ల సరకును మాత్రము నిల్వయుంచి మిగతా యావత్తుపాకీలను ఎవరూచేసి పూజానిధికింద రాష్ట్రసంఘమువారికి పంపవలెను. ఏకనుండి జిల్లాలో నిర్మాణకార్యక్రమము మామూలుగా జరుగుచుండగలందులకు గాంధీపూజానిధితో పాటు తిలక్ స్వరాజ్యనిధి కూడా వసూలుచేయుమండవలెను.

7. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ కార్యసంఘమువారు జేతాళ ధతులకిచ్చు విరాళమును తగ్గించి సగముమాత్రము పంపేదమని వ్రాసిన ఉత్తరము చదువడమైనది. జిల్లాసంఘమునకు కావలసిన నెలసరిఖర్చులూ రాష్ట్రసంఘమువారిచ్చు సామ్యుగాక మిగతాసామ్యును ఏవిధముగా భర్తీచేయవలసినది లేక అనవసరమగు ఖర్చులను తగ్గించుటకు అవకాశములున్నయెడల వాటిని యేవిధముగా స్వబాటలు చేయవలసినది కార్యదర్శి అధ్యక్షులు సూచించి రాబోవు కార్యనిర్వాహక సభకు నివేదించవలసినది. ప్రచారకలకు యీవిషయమును తెలిపి వారి గౌరవభృతులను సమాత్రమైనను తగ్గించుకొనటకు అవకాశముండునేమో వారి యభిప్రాయమును తెలిసికొనవలసినది.

8. ఖాదీఇన్స్పెక్టరు తనిఖీచేసేపంపిన కవుతరం సంఘము ముదిగేపల్లిడిపో వగైరా చదువడమైనది. ఈరిపోర్టులకు యికముందు సరియైన ఫారమును సెక్రటరీగారు యివ్వవలెను. వెనుమత్స, వానపాముల వగైరా సంఘముల రిపోర్టులు: వీటి

పైన సెక్రటరీగారు మామూలుప్రకారము చర్యతీసికొనవలెను.

9. బందరు రాటములవిషయమై కార్యదర్శిచేసిన యేర్పాటు రాబోవుసభకు ఆపువల చ్చేయడమైనది.

10. బందరు కాంగ్రెస్ ఆఫీసులో మగ్గులను పెట్టువసినదిగాను తదితరవిషయములను గురించి ఆ॥ రామకోగయ్యగారి లేఖ రాబోవుసభకు నిలుపువల చ్చేయవలయును.

కానాడ (స్వకీయ విలేఖరి)

ఒక స్త్రీయొక్క అవస్థ-

భర్త వియోగము-పుత్రప్రాప్తి

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 28:—జగన్నాథపురం శివాలయములో ఒక హనీ ఏకావశి బుధవారమురాత్రి జరిగినట్లు చెప్పబడుచున్నది. గత లక్ష్మీవారము ఉదయమున పోలీసువారిచే దేవాలయముయొక్క నూతిలోనుండి ఒక శవము తీయబడెను. ఆ గతించినవారు దేవాలయములో బ్రాహ్మణ ఆర్యకులనియు ఆయన పేరు మోటుపల్లి గున్నయ్యగారనియు చెప్పబడుచున్నది. వేళ్ల బంగారపు ఉంగరములు మురుగులు ఆయనయొంటిమీద లేవట. ఆ బ్రాహ్మణుడు సద్బ్రాహ్మణుడు, ధార్మికుడనియు చెప్పదురు. శవ దర్శాపులో నున్నది. భర్త వియోగుఁ డుఁగముచే పాపమా బ్రాహ్మణభార్య విలపించుచుండ ఆమెకు పుత్రసంతానము నాడే కలిగెను.

మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలు

కాకినాడ పురపాలకసంఘమునందలి 8 ఖాళీస్థానములకును నిలబడిన అభ్యర్థుల దరఖాస్తులు నిన్నను తనిఖీచేయబడెను. ములుకుట్ల సుబ్రహ్మణ్యంగారు వోటరు కాకపోవుట చేత ఆయన దరఖాస్తు మంజూరు కాలేదు. తక్కిన అభ్యర్థులందరికాకితములు మంజూరుకాబడెను. ప్రతికాళీస్థానమునకు కాంగ్రెసువారిచే నియమితులైన అభ్యర్థులున్నారు. వారి విషయమై తరుచుగా వార్డులలో సభలు జరుగుచున్నవి. శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారు యీమ్యూనిసిపల్ ఎన్నికల వ్యవహారముల నడిపించుటకు ప్రధానులు. ఆయన ఢిల్లీకి వెళ్లిపోవుటచేత, ఆయన లేనిలోపము కొందరు శంకించుచున్నారు. అయినను శ్రీయుత మండపాక రంగయ్యగారును మొదలగు కాంగ్రెసు నాయకులు యథాశక్తిని విశేషక్రమ దీసికొని పనిచేయుచున్నారు. కాంగ్రెసు అధిమానులైన ప్రిదర్లు వర్తకులు మొదలగువారుగా కూడ యిప్పటినుండియు తగు శ్రద్ధతీసికొని పనిచేసినగాని కాంగ్రెసుయొక్క జయము సులభము కానేరదు. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు ప్రతిచోటను తీవ్రమైన పోటీయున్నదని వారు గ్రహించి ముందుకు బహిరంగముగావచ్చి పనిచేయవలెను.

విలేఖకులకు సూచన

నూ. సం, ము. చి. పా, పె. వె. సు, ప. వో, జె. కృ, మం. హా, పి. వెం. ర. రా, వె. రా. కా, సి. యల్. కాం, మం. పి, వెం. వేం. సు, పా. స, వా. గో, యం. బా, స. స, కో. రా. చా, కొ. సు. రా, వెం. కా. రా, బెజవాడ పురవాసి (సంతకము లేదు) పే. ల, గూ. చి, క. సో, స. కా. (ప్రకటింపజాలము (ఆంలి సెల్ల సెల్ల))

యేలము ప్రకటన

1923 సం॥ ఫిబ్రవరి నెంబరు 16

మద్రాసు హైకోర్టు అసిషియల్ అసైని వుత్తరపుర కారం మెసర్సు డోడజ్ కంపెనీవారు 1924-వ సంవత్సరం అక్టోబరునెల 10-వ తేది శుక్రవారము 5 ఘంటలకు హైకోర్టులో అసిషియల్ అసైని ఆఫీసువద్ద యాక్రింద వివరించయిండు సాత్తునందు ఇక్ సాల్ వెంటు దారుడగు మం. సంజీవశెట్టికి కలిగియుండు యావత్తు హక్కును విక్రయించుచురు.

చిత్తూరుడిస్ట్రిక్టు పల్లిపట్టుతాలూకా శ్రష్టమరాజు కు పృథును గ్రామములో మీసవల్లి రామస్వామిశెట్టి యింటికి దక్షిణమున్న మీసవల్లి వెంకట్రాయశెట్టి యింటికి వుత్తరమున్న రోడుకు పడమటనున్న చాకలమబ్బడి యింటికి దక్షిణమున్న ఈమధ్యయుండు సుమారు పుత్తరదక్షిణమున 35 గెజములునిడివి, తూర్పుపడమర 5 1/2 గెజములు వెడల్పుగల, ఒక పెంకుటియిల్లు దానితోచేసిన నేల.

ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు - తణుకు

ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తుయొక్క త్రయోదశవార్షిక తృతీయ సభ అక్టోబరు 9, 10, 11, 12, 13 తేదీలందు (గురు శుక్ర శని భాన సోమ వారములు) కృష్ణాజిల్లా తణుకులో కరణములపరమనందు సమావేశమగును. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఆచార్య వేంకట్రాయ సాంఖ్యాయనకర్తగా రగ్రాసనాధిపత్యము వహింతురు.

కార్యక్రమము

గురువారము 9-10-1923

ఉదయము 8 గంటలు మొదలు

1 ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుని స్వాగతోపన్యాసము.

2 సభాధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసము.

3 విషయనిర్ణయకసభ—చిత్తుతీర్థానములు.

మధ్యాహ్నము 12 గంటలు మొదలు 2 గంటలవరకు.

తీర్మానములు

4 ఆఖిరాంధ్ర సారస్వతము — కవికొండల వేంకట రావుగారు, బి. ఏ. యల్. టి.

5 సంస్కృత మహాకవలు - విరునములు అల్లమరాజు శత్రునారాయణ శాస్త్రిగారు.

6 అన్యభాషాపదములు— పెనుమెచ్చ సత్యనారాయణ రాజుగారు.

7 ఆంధ్రభాష ప్రస్తుతస్థితి:— ఆచంట నూర్యనారాయణ రాజుగారు.

8 శృంగారగ్రంథములు బాలరకు పరమీయములుగ మండవచ్చునా? యస్. వి. రంగాచారిగారు బ్రాహ్మణపత్రికాధిపతి.

9. నాటకములు-కొన వేంకటరాయకర్తగారు. శుక్రవారము 10-10-1923

ఉదయము 8 గంటలు మొదలు

10 ఆంధ్రసారస్వతము తత్త్వవివరణామము: మున్నంగి లక్ష్మీనరసింహకర్తగారు.

11 పిల్లలమరికి వినపీఠద్రవ్య-వాణి నారాణి: బండారు తమ్మయ్యగారు.

12 ప్రబలవోషములు: కాశీభట్ల ముప్పయ్య శాస్త్రిగారు.

మధ్యాహ్నము 2 గంటలు మొదలు 2 గంటలవరకు

13 తిక్కకవివిహృత్ ఆంధ్రజాతి కొసంగిన మహత్వం దేశము: గొబ్బూరి వేంకటానందరాఘవరావుగారు బి. ఏ.

14 ప్రపంచమందలి కావ్యములలో రామాయణస్థానము:— ఆంధ్రవిద్యావాచస్పతి, కావ్యనిధి, కొట్ర శ్యామల కామశాస్త్రిగారు

15 కవిరాజభిజ్ఞానుని-కావ్యవిశేషములు - నడకుదిటి వీరరాజుకవిగారు.

16 శబ్దానుశాసనక్రమము-వాసా నూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు.

17 భాషావిపర్యయములు - పారసంది రామశాస్త్రిగారు.

శనివారము 11-10-1923

ఉదయము 8 గంటలు మొదలు

18 ప్రకృతాంధ్రము—మల్లాది నూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు.

19 సోమనూజుల నియమములు—చిలుకూరి నారాయణ రావుగారు—ఎం. ఏ.

20 స్వభావాధ్యయము:—ఇంటూరి సుందయ్యగారు.

21 సాహిత్యము-సారస్వతము:—అనిపెద్దిజగన్నాథ శాస్త్రిగారు.

చిత్తుతీర్థానములు:—

మధ్యాహ్నము 2 గంటలు మొదలు 2 గంటలవరకు.

తీర్మానములు:—

22 సన్మయభట్టారకుని కవితయందలి ఛందోవిషయములు, కందపద్యములు:— మండపాక పార్వతీశ్వరశాస్త్రిగారు. బి. ఏ. యల్. టి.

23 పద్యరచనావ్యవస్థ—సమయలక్షణము:—గిడుగు శీతాపతిగారు బి. ఏ. యల్. టి.

24 ఆంధ్రమునకు ఆది:—విద్యాన గరిమెళ్ల సోమన్నపంతులుగారు యం. ఏ. యల్. టి.

25 వీరభద్రవిజయము కృతికర్త:—ప్రయాగ వేంకట రామశాస్త్రిగారు.

26 అధునాతనాంధ్రభాష:—చింతలపల్లి నరసింహ శాస్త్రిగారు.

27 కావ్యానందము:—కొలదిన వేంకటప్పకర్తగారు, యం. ఏ. యల్. టి.

ఆదివారము 12-10-1923

ఉదయము 8 గంటలు మొదలు.

28 విభక్తులు:—బులుసు పాపయ్య శాస్త్రిగారు.

29 పదనియగ్రంధవిమర్శనము:—సరస్వతుల వేంకట సుబ్బరాయశాస్త్రిగారు.

30 భాషాత్వత్వము—భాషాచరిత్రము:—కోరాడ రామకృష్ణయ్యగారు, ఎం. ఏ.

31 పాశ్చాత్యకావ్యములు—మేడేపల్లి వేంకటరమణాచార్యులుగారు.

మధ్యాహ్నము 2 గంటలు మొదలు 2 గంటలవరకు.

32 అనర్థకవాద్యయము:—పొక్కులూరి లక్ష్మీనారాయణగారు.

33 పరమస్థు చిన్నయ్యనూరి బాలవ్యాకరణ విమర్శనము:—కట్టి సాంబమూర్తిశాస్త్రిగారు.

34 గ్రాంథిక వ్యవహారిక భాషా వివాదము- పద్యములు:—త్రిపురాన వేంకటనూర్యప్రసాదరావుదొరగారు. దంత హుండామాల్గూడారు.

35 కావ్యంతల సంశయవిరసనము— సాహిత్యసరస్వతి, మంకాల దొరసామయ్యగారు.

36 విగుర్యయము:—కవిరాజు వత్సవాయ వేంకట నీలాద్రి రాజుగారు.

37 ఆంధ్రనాటకములు-నుఖాంతము, దుఃఖాంతము:—శేతుమళ్ళ అమృతరావుగారు ఎం. ఏ. యల్. టి.

సోమవారము 13-10-1923 ఉదయము 8 గంటలు మొదలు.

38 పర్వత:— పెమ్మరాజు సీతారామపాకయాజుగారు.

39 కవిత్యవిమర్శనము:—ఉమాతలమకవిగారు.

40 ఆంధ్రభేదము:—ఆంధ్ర కవిత్యము:—పెండ్లాల వేంకట సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు.

41 ఉత్తరరామచరిత్ర — రామడు దయాశూన్య డా?—తల్లాప్రగడ నూర్యనారాయణరావుగారు.

మధ్యాహ్నము 2 గంటలు మొదలు 2 గంటలవరకు.

42 పద్యములు:—కవిరాజు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు.

43 సవనాలిక:—కవిరాజు వత్సవాయ వేంకటాద్రి రాజుగారు.

44 తాళపత్రగ్రంథములు—తేజులు:—సత్యనోలు రాధామాధవరావుగారు.

45 మచ్చలక్షణకవింధ్రుని జీవితము:—త్రిపురాన వేంకటనూర్యప్రసాదరావుగారు, దంతహుండామాల్గూడారు.

46 వసుచరిత్ర:—సత్యనోలు సోమసుందరకవిగారు.

47 అభినవాంధ్ర కవితాపితామహస్మృతి:—పుల్లెల శ్రీరావశాస్త్రిగారు, దీమణి ప్రతికాధిపతి.

48 జ్యోతిర్విద్యావశ్యకత:—పిడపర్తి కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు.

తణుకుకు నిడదవోలునుండి మోలూరు, జట్కూలు, పడవలుకూడ వచ్చును. 16 మైళ్లు.

తాడేపల్లిగూడెంనుండి ఎద్దుబండ్లుమాత్రము వచ్చును. 12 మైళ్లు.

—తూర్పునుండి నిడదవోలుకు రయిల్లు చేరు సమయములు—

ఉదయం 8 గం రాజమండ్రినుండి గూడూరుపోవు ప్యాసెంజరు.

ఉదయం 10 గం కాకినాడ ప్యాసెంజరు.

మధ్యాహ్నం 12 గం చెన్నపురిపోవు ప్యాసెంజరు.

సాయంత్రం 4 గం కాకినాడ ప్యాసెంజరు.

ఉదయం 8 గం కలకత్తా మెయిలు.

రాత్రి 10 గం చెన్నపురిపోవు ప్యాసెంజరు.

—పడమరనుండి నిడదవోలుకు రయిల్లుచేరు సమయములు—

ఉదయం—8-30 గం మోదాసు మెయిలు.

మధ్యాహ్నం—3-30 గం వాల్తేరుపోవు ప్యాసెంజరు.

రాత్రి—10-30 గం గూడూరునుండి రాజమండ్రి పోవు ప్యాసెంజరు

రాత్రి—3 గం వాల్తేరుపోవు ప్యాసెంజరు.

మొదటి దినమును మూడవదినమును, సభాసంతరమున రా. సా. గిడుగు వేంకటరామమూర్తి పంతులుగారి వ్యావహారిక భాషాబహిష్కార నిరసన తీర్మానమునుగూర్చిన యువ న్యాసములు ప్రత్యేకముగ కూడ జరుగును.

కార్యక్రమము వీలు ననుసరించి మార్చబడును.

ఆంధ్ర విద్యార్థి మహాసభ

వేమనరపు రామదాసు పంతులుగారి రిటుల

వ్రాయుచున్నాడు:—

కళాశాలలయందును, పార్శ్వమిక పాఠశాలలయందును చదువుచుండెడి విద్యార్థులందరు, శేవల రాజకీయవిషయము లందు ర వ్యలుగాక తదితర విద్యాసంబంధమైనట్టియు, సాంఘిక శ్రేయస్సునకు మార్గములైనట్టియును, విషయములందు నెక్కుడు శ్రద్ధ మాపవలెననుంగతి నిర్ణయవాదాశయము. ప్రస్తుత విద్యావిధానమునందు, ముఖ్యముగా యున్నతకళాశాలలయందు ననుసరింపబడుచున్న విద్యావిధానమునందు, గౌరవ పాత్రోగారి చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ చట్టముకేంద్ర, ననేకములగు చాలా ప్రాముఖ్యములైన మార్పులు గలుగనున్నవి. విద్యాభిమానులగు కొందరు పెద్దలు, శేవలము పరీక్షలజేయుటకాక, విశ్వవిద్యాలయమునందు,బోధనజేయుటయే ప్రాముఖ్యత వహింపవలసియు న్నదని యభిప్రాయపడుచున్నారు. ఆంధ్రదేశమున, విశ్వ విద్యాలయమున స్థాపించ నొకటిలు తయారగుచున్నది. ఆవిశ్వ విద్యాలయము యేవిధానమున నిర్మింపబడవలసినదియు, దానిని నెచ్చేట స్థాపించబడవలయుననునదియు, ఇంక తత్సంబంధమైన యితరవిషయములును, శేవలము ఆంధ్రవిద్యార్థులకు సంబంధించినవై యున్నవి. దూరస్థములగు విద్యార్థులకు ననుకూలము పోయెడి విద్యార్థులకు వారియందు సంఘభావము కుదురుటకు తోడ్పడునట్టియు ఆరోగ్యకరమైనట్టియు, వసతిగృహములును భోజనసదుపాయముల గమనించి వారివిద్యాభ్యాసము నిరాటంకముగా జరుగుటకును యవకాశములు నాలోచింపవలసిన యంశమైయున్నది. యింకను, విద్యార్థులు నేర్పుతో సాంఘిక సేవజేయుటకై సేవాసంఘములుగా నేర్పడుట యననది యొకముఖ్య విషయము. దేశమును యెదిరించుచున్న సాంఘిక ఆర్థికసంబంధమైన విషయములు విద్యార్థులు విశాలవృద్ధితో మామటగూడ ఆత్మవశ్యకమైయున్నది. యింకను యాంధ్రవిద్యార్థులకు సంబంధించిన యితరవిషయము లనేకము లున్నవి. ఇట్టియంశములందు విద్యా గులకు శ్రద్ధ గలుగజేయుటకు వాటిచర్యలందు వారినిపాల్గొనునట్లు జేసి, వారి యభిప్రాయములు ప్రజాసంఘమున విద్యాధికారుల సమక్షమునను బెల్లుటయే సాధనము. అట్టి యుద్దేశముతో ఆంధ్రవిద్యార్థి రాష్ట్రసభయొకటి యితర ఆంధ్రసభలతోబాటు, 18, 19 తా|| కుల మదరాసులో జరుప నిశ్చయింపబడినది.

ఆహ్వానసంఘము నేర్పరుచుటకై ప్రస్తుతమొక తాత్కాలిక కార్యనిర్వాహక సంఘము నియమింపబడినది. మ|| రాజీరా|| శ్రీ. కన్మరి లక్ష్మీనరసింహరావుగారు ప్రాధేమనో పెక్కుటరి యెన్నకొన బడిరి. కావున ఈ మహా సభ్యులము ననున్న ఆంధ్ర విద్యార్థులును, ఇతర ప్రదేశములనున్న కళాశాల విద్యార్థులును యూనభకు దయచేసి, ప్రోత్సహించి, సభజయప్రథముగావింపప్రార్థించుచున్నాను. ఆహ్వానసంఘసభ్యత్వమునకు రుసుము రూ. 1.0.0 నిర్ణయింపబడినది. ఇతరప్రాంతములనుండివచ్చు విద్యార్థి ప్రతినిధులకు రుసుము లేకయే, భోజనవశతి సదుపాయములు ఏర్పరచబడును. ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వము లన్నియు, కన్మరి లక్ష్మీనరసింహరావు గారితో (96 వరదాము త్రియప్పనువీధి, జార్జిటౌను మదరాసు) జరుపవలెను.

వాయువు నొప్పులను మందు

సీసా 1-కి రు. 1.0-20 బి.సి. 1-5-0

ఆకస్మాత్తుగా గాలిలో గాని, తినుపదార్థములలో గాని మార్పులను, 1. జ్వరముచుట్టు, 2. కీళ్లసంబంధ నొప్పులు, 3. కీళ్ల విగదీయుట, 4. సంగలయయ ఉబ్బుట, 5. లేచుటకు కడలుకుట వీలులేనటుల సర్వాంగములు విగదీయుట మొదలుగా నవి. ఈ మందును కొన్ని పూటలు త్రాగినతోడనే సంచి యందు పోటు నొప్పులు పోయి కఠిము యధాస్థితికి వచ్చును. బాధల స్థలముల చేదీనీటితో గాని, ఇటుకపొడుముతో గాని గాచి అమృతాంజము రాయవలెను.

కమ్మకొంజనం డిబో, మదరాసు- బొంబాయి

అమృతాంజనము

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమృతాంజనములు

శత్రువత్సూహాభ్యాసము-పద్యకావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు ఈ గ్రంథమును. శేషట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు	1	0	0
శిలకమహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా! శత్రునా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4 0
హిందీబాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6 0
హిందీ మొదటివాచకము డిటా	...	0	6 0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1—0—0 సంగీత శమంతకమణి ... వెల 0—8—0	...	0	8 0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	...	0	4 0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8 0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4 0
శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులోనిముద్రనది)	1	4 0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8 0
తత్వచంద్రిక ... వెల 1—0—0 సటీకా ఆంధ్రశబ్దచింతామణి	...	0	12—0

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తింటు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

దీపావళి వినోదము

మతాబాబద్ది

ఇది సాధారణముగ కన్యలో అమ్మ తీగవలె మాటి మాటికి ఆరిపోక నిల్చికాలి దానికంటె పదిరెట్లెక్కువకాంతి నిచ్చును. ధర చాలచౌక.
 సుమారు 60 గజములు బద్ది చుట్ట 1 కి 1-12-0
 ,, 80 గజములు బద్ది చుట్ట 1 కి 0-15-0
 వర్తకులకు వేరుధరలు
 రు 8 కు మించిన ఆర్డర్లకు పోస్టుఖర్చులు ఉచితము
 నిడమర్తి వెంకటకృష్ణమూర్తి, రాజమండ్రి.

కండ్లు ఆడివించు గడియారములు

ఇవిమాత్రముగ జర్మనీదేశమున డి. టెప్పించబడినది. ఇందులో ఘంటలు కాలమునకు ఘంటలు చూపుట యే గాక ఘంటలు చూపు కాలము లో, గడియారములోయొందు, చిత్ర విచిత్రమైనబొమ్మలు, దుముకుటయు, ఆడుటయు, కండ్లు ఆడివించుటయుకలదు. యివిగాక, కావలసిన పుకు అలారముకూడకొట్టును. ధర 1 క్వి.స్. స్వల్పము.

గడియారము 1 కి రూ 5-0-0

విలాసము: పీటరు వాచి కింవెని

తపాలుపెట్టె 27 మద్రాసు,

నెలస్వల్పము! వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందినది పలమధికము!!

అమృతాంజనము

వాయునొప్పలకు వజ్రాయుధము

పంచభాష చీటిమాచి కొనిన మోనము గలుగదు
 చక్కని సీసా 1.కి, 0-10-0 అణాలుమాత్రమే

అమృతాంజనము గాయపు పుండ్లకు ఘనమయినమందు

తలనెప్పుల మాన్పును, బెణుకుల భేదించును
 వాయుపుపోట్ల బాపును, వాపుల రూపుమాపును
 పార్శ్వపునొప్పల బారదోలును, దగ్గుకు తగ్గించును
 పోట్ల పోగొట్టును, దురదను తొలగించును
 వనమూలికలచే హిందూదేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు
 సువాసన గలిగియుండును.

అమృతాంజనము పక్షవాతములకు పరమహంసక్రియ

నెత్తుకునందు మూత్రాప్లుజము మేర్పడు చున్నది కీళ్లువాచుట
 మొదలగు చెమపదార్థములుచేరి జ్వరము, కీళ్లుపోట్లును మొదలగు
 యవి సుధి బంధనములందు నిలిచి నవి దీనికి లక్షణములు.
 యుండుట వలన సుధి వాత వేలకు పోవు విక్రయము.

అమృతాంజనము డి పో, బొంబయి లేక మదరాసు.

The Zandu Pharmaceutical works Ltd, Bombay.
 జాంధూఘోషధశాల లిమిటెడ్
 బొంబాయి
 జాంధూవారి చవనపాశ
 జంబు, దగ్గు, ఉబ్బసము మొదలయిన యెదురు
 రోమును సంబంధించిన సమస్త రోగములకును దివ్య
 వైద్యమేగాక శరీరమునందలి నెత్తుగును శుభ్రపరచి చెడి
 పోయిన జీర్ణకోశమును బాగుచేసి జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధి
 చేయుటయం దద్వితీయమైనది
 ఎల్లప్పుడు జలబుద్ధి, జ్వరము మొదలయినవాచేని
 పీడింపబడుచు బక్కచిక్కిన శిశువులకుఅచ్యుతప్రాముఖ్యము.
 ౧౮-౧౧-౨౪ (14-11-23) న బల్లారినుండి కె.
 కేశవరావు బి.ఎ. బి.ఎల్. గా లెట్టు వ్రాయుచున్నాడు.
 “మీ చ్యవన పాశవలన నాకధిక మైనగుణము కనిపించి
 నది. దయచేసి రైల్వే పార్కులుద్వారా నురి రెండుసీసా
 లును పంపుడు.”
 వెల 1 పాసు రు 2-8 0. 1/2 పాసు రు 1-1-0.
 చి.పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. కొరువారికి
 మాత్రాటలాగు యుచితముగా పంపబడును.
 ఎల్లరును సేవించ తగినది. ఒక్కసారి వాడిచూచిన
 గుణము తెలియగలదు.
 డా.మోదర్ అందుకంవెనీ,
 43, చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.